

ปัจจัยกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก

ธนศักดิ์ บุตยาจารย์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2547

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ISBN 974-09-1401-2

FACTORS DETERMINING THE NUMBER OF INTERNATIONAL
TOURISTS FROM EAST ASIA

THANASAK YOOTYACHARN

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ECONOMICS

2004

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ISBN 974-09-1401-2

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก

ชื่อผู้เขียน นายธนศักดิ์ ยูดยาจารย์

คณะ เศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์อัมรินทร์พงษ์ ฉัตราคม

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันชนวัฒน์

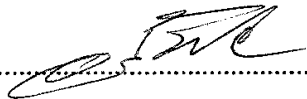
รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย
(รองศาสตราจารย์อูไรวรรณ เข้มนิยม) ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัมรินทร์พงษ์ ฉัตราคม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันชนวัฒน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัจจัยกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก
ชื่อผู้เขียน : นายชนศักดิ์ ยุตยาจาร
ชื่อปริญญา : เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา : 2547

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์อัมภินพศักดิ์ ฉัตราคม ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันธนวัฒน์
3. รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยสามารถทำรายได้เข้าสู่ประเทศไม่ต่ำกว่า 2.5 แสนล้านบาทต่อปี ซึ่งสามารถนำไปช่วยลดปัญหาการขาดดุลการชำระเงิน และการที่นักท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มขึ้นนั้นยังจะช่วยให้เกิดการกระจายรายได้ เพิ่มอัตราการจ้างงาน ซึ่งทำให้เกิดผลประโยชน์ในวงกว้างต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาปัจจัยกำหนดนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก โดยทำการศึกษาเฉพาะประเทศที่สำคัญ 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฮองกง และจีน โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน และวิเคราะห์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ใช้ข้อมูลทศวรรษปฏิมาปีในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525-2544

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างต่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยในปีที่ผ่านมามีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฮองกง และจีน ในทิศทางเดียวกัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย และญี่ปุ่น ในทิศทางตรงกันข้าม ยกเว้นประเทศสิงคโปร์ และจีน อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศนักท่องเที่ยวกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทยมี

ความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น ในทิศทางตรงกันข้ามรายได้
ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน
ในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นประเทศฮ่องกง สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยว
เทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับปริมาณ
นักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นประเทศมาเลเซีย และญี่ปุ่น
สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย
มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น และฮ่องกง
ในทิศทางเดียวกัน งบประมาณสนับสนุนการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาของประเทศไทย
มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ฮ่องกง และจีน ในทิศทาง
เดียวกัน ตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงเหตุการณ์ไม่สงบหรือวิกฤตต่างๆ มีนัยสำคัญในการ
กำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และญี่ปุ่น ตัวแปรหุ่นที่แสดง
ถึงการเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทยมีนัยสำคัญ
ในการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ฮ่องกง และจีน
ตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีนัยสำคัญในการ
กำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน และมาเลเซีย

ABSTRACT

Thesis Title : Factors Determining the Number of International
Tourists from East Asia

Student 's Name : Mr. Thanasak Yootyacharn

Degree Sought : Master of Economics

Academic Year : 2004

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Asambhinabong Shatragom Chairperson
2. Assoc. Prof. Sukanya Tantanawat
3. Assoc. Prof. Ati Thiyanan

Tourism industry is very important to Thailand. During 1999-2004 tourism industry could bring foreign income to Thailand at least 2.5 billion baht per year. The income from tourism industry could improve balance of payment. Increasing number of international tourists could provide more employment, more income distribution that could be useful for the economic growth of Thailand.

The objective of this thesis is to study the factors determining the number of international tourists from East Asia. Only five major countries, Malaysia, Singapore, Japan, Hong Kong, China, were selected. Multiple regression model was applied and ordinary least squares technique was utilized in the study. Data used in the thesis were secondary annual data from 1982-2001.

The study found that number of international tourists of the previous year change in same direction with the number of tourists from Singapore, Japan, China and Hong Kong in present year. Average expenditure of the international tourists change in opposite direction to the number of tourists from Malaysia, Japan except Singapore and China. The ratio of price index of the tourists 's countries to price index of Thailand change in opposite direction to the number of tourists from Japan. Real income per capita of the international tourists change in same direction with the number of tourists from China except Hong Kong. The ratio of real income per capita of the international tourists to average expenditure of the international tourists change in same direction with the number of tourists from Singapore except Malaysia and Japan. The ratio of real income per capita to price index of Thailand change in same direction with the number of tourists from Malaysia, Japan and Hong Kong. Government expenditure to support tourism change in same direction with the number of tourists from Malaysia, Hong Kong and China. Crisis in other countries were significantly determined the number of tourists from Malaysia, Singapore and Japan. Changing in exchange rate of Thailand into managed floating exchange rate was significantly determined the number of tourists from Malaysia, Singapore, Hong Kong and China, while year with tourism promotion campaign were significantly determined the number of tourists from China and Malaysia.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ นัทราคม ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันชนวัฒน์ และรองศาสตราจารย์ ไทยานันท์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้มาโดยตลอด

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือแนะนำ และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ ที่ได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เขียนในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณ คุณจันทรา แซ่ลี ที่ได้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนด้าน การศึกษามาโดยตลอด รวมทั้งครูบาอาจารย์ทุกๆ ท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้แก่ผู้เขียนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สุดท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้ที่สนใจหรือมีส่วนใดประการใด ผู้เขียนขอขอบความดีให้กับผู้ที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น แต่ถ้าหากเกิดข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

ธนศักดิ์ ยุทธยาจารย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง.....	(11)
สารบัญภาพประกอบ.....	(13)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	14
ขอบเขตของการศึกษา.....	14
วิธีการวิเคราะห์.....	14
แหล่งที่มาของข้อมูล.....	16
สมมติฐานของการศึกษา.....	16
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
นิยามศัพท์.....	17
2 ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	19
ทฤษฎีอุปสงค์.....	19
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	20
3 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.....	51
การท่องเที่ยว.....	52
ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.....	54
นโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย.....	57
อุปสรรคและปัญหาของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย.....	58

บทที่	หน้า
แนวโน้มภาวะการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2547.....	59
คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก.....	60
วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาประเทศไทย.....	62
พฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยว.....	62
4 วิธีการดำเนินการวิจัยและผลการวิเคราะห์.....	72
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	72
สมมติฐาน.....	74
ผลการวิเคราะห์.....	76
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	89
สรุป.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	92
 ภาคผนวก	
ก ตลาดการท่องเที่ยวและองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.....	95
ข ลักษณะของสินค้าและบริการการท่องเที่ยว.....	100
ค ผลการวิเคราะห์.....	104
บรรณานุกรม.....	115
ประวัติผู้เขียน.....	117

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย และรายได้จากการท่องเที่ยวในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2520-2545.....	2
2 เปรอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นเปอร์เซ็นต์เทียบกับ GDP ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2545.....	4
3 การเปรียบเทียบรายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวกับรายได้จากสินค้า ส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2543-2545.....	5
4 คุณภาพการท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2520-2545.....	8
5 จำนวนนักท่องเที่ยว และรายรับจากนักท่องเที่ยวจำแนกตามภูมิภาคต่างๆ ในปี พ.ศ. 2545.....	10
6 จำนวนนักท่องเที่ยว และรายรับจากนักท่องเที่ยวแบ่งตามประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี พ.ศ. 2545.....	13
7 จำนวนและเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2541-2545.....	63
8 จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศหลักในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเปอร์เซ็นต์เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ ทั่วโลกที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545.....	65
9 ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545.....	67
10 จำนวนนักท่องเที่ยวและวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้แบ่งตามเดือนต่างๆ ในปี พ.ศ. 2545.....	68
11 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวแยกตามประเทศ.....	70

ตารางที่	หน้า
12 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย.....	105
13 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ภายหลังการปรับแก้ปัญหาดังกล่าว.....	106
14 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์.....	107
15 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ภายหลังการปรับแก้ปัญหาดังกล่าว.....	108
16 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น.....	109
17 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น ภายหลังการปรับแก้ปัญหาดังกล่าว.....	110
18 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศฮ่องกง.....	111
19 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศฮ่องกง ภายหลังการปรับแก้ปัญหาดังกล่าว.....	112
20 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน.....	113
21 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ภายหลังการปรับแก้ปัญหาดังกล่าว.....	114

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย และรายได้จากการท่องเที่ยวในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2520-2545.....	3
2 รายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวกับรายได้จากสินค้าส่งออกที่สำคัญ ของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545.....	6
3 รายรับจากการท่องเที่ยว รายจ่ายจากการท่องเที่ยว และดุลการท่องเที่ยว ของประเทศไทยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2520-2545.....	9
4 เปรอร์เซ็นต์ของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยจำแนกตามภูมิภาคในปี พ.ศ. 2545.....	11
5 เปรอร์เซ็นต์ของรายรับจากการท่องเที่ยวจำแนกตามภูมิภาค ในปี พ.ศ. 2545.....	12
6 จำนวนและเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2541-2545.....	64
7 จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศหลักในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง และเปอร์เซ็นต์เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ ทั่วโลกที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545.....	66
8 จำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แยกตามเดือนต่างๆ ที่เข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545.....	69
9 สัดส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2545.....	71

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

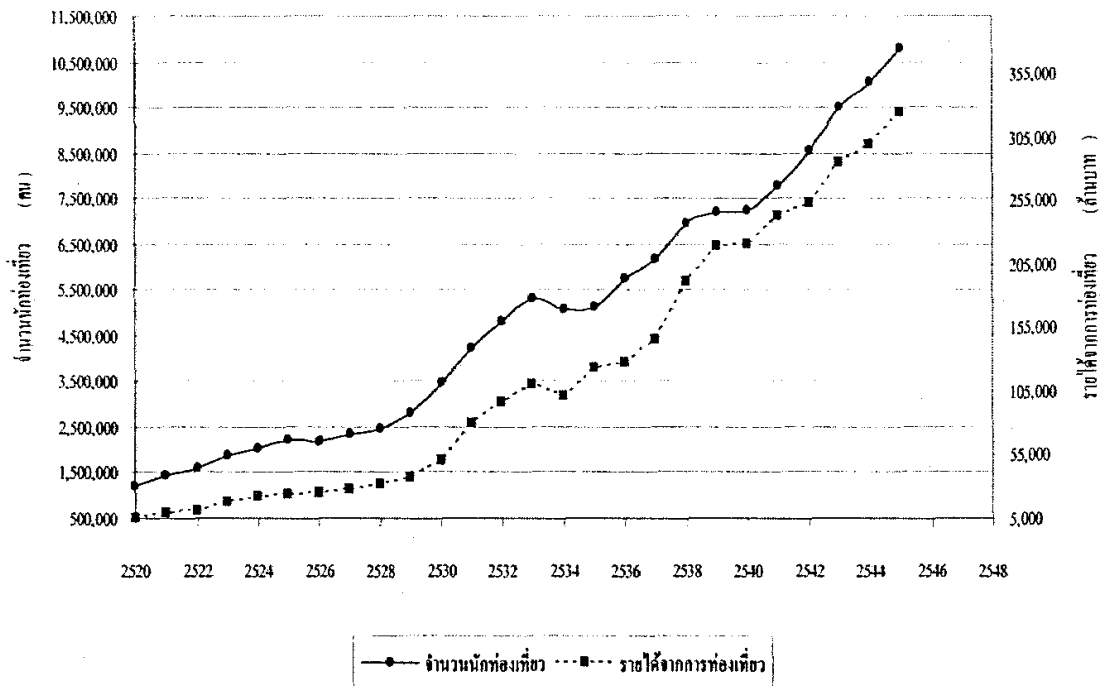
ผลกระทบจากวิกฤตการณ์น้ำมันในครั้งแรก (ปลายปี พ.ศ. 2516) ทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงิน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว รัฐบาลจึงต้องหาวิธีการเพิ่มรายได้ในรูปแบบของเงินตราต่างประเทศโดยการส่งเสริมอุตสาหกรรมในด้านอื่นๆ นอกเหนือไปจากอุตสาหกรรมทางการเกษตร เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรต้องอาศัยสภาพดินฟ้าอากาศเป็นปัจจัยสำคัญ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในการที่จะเข้ามาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากประเทศไทยมีสภาพภูมิประเทศที่สวยงามอยู่มากมาย ประกอบกับมีศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่แตกต่างกันไปในแต่ละภาค ซึ่งถ้าหากได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังก็จะเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถทำรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงได้มีการเพิ่มแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ซึ่งเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 1 และ ภาพที่ 1 จะเห็นว่านับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 เป็นต้นมาจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยตลอด จะมีก็แต่เพียงใน พ.ศ. 2526 และ พ.ศ. 2534 เท่านั้นที่จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีจำนวนลดลง เนื่องจากในปี พ.ศ. 2526 เศรษฐกิจโลกประสบภาวะถดถอย ส่วนในพ.ศ. 2534 เกิดเหตุการณ์สงครามอ่าวเปอร์เซีย และเมื่อพิจารณาทางด้านรายรับจากการท่องเที่ยวจะเห็นว่าในปี พ.ศ. 2520 มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวน 1,220,672 คน โดยมีรายรับจากการท่องเที่ยวเป็นเงิน 4,607 ล้านบาท จนถึงปี พ.ศ. 2545 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนถึง

ตารางที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย
และรายได้จากการท่องเที่ยวในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2520-2545

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	% การเปลี่ยนแปลง	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)
2520	1,220,672	11.13	4,607
2521	1,453,839	19.10	8,894
2522	1,591,455	9.47	11,232
2523	1,858,801	16.80	17,765
2524	2,015,615	8.44	21,455
2525	2,218,429	10.06	23,879
2526	2,191,003	-1.24	25,050
2527	2,346,709	7.11	27,317
2528	2,438,270	3.90	31,768
2529	2,818,092	15.58	37,321
2530	3,482,958	23.59	50,024
2531	4,230,737	21.47	78,859
2532	4,809,508	13.68	96,386
2533	5,298,860	10.17	110,572
2534	5,086,899	-4.00	100,004
2535	5,136,443	0.97	123,135
2536	5,760,533	12.15	127,802
2537	6,166,496	7.05	145,211
2538	6,951,566	12.73	190,765
2539	7,192,145	3.46	219,364
2540	7,221,345	0.41	220,754
2541	7,764,930	7.53	242,177
2542	8,580,332	10.50	253,018
2543	9,508,623	10.82	285,272
2544	10,061,950	5.82	299,047
2545	10,799,067	7.33	323,484

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ภาพที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยและรายได้จากการท่องเที่ยวในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2520-2545

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

10,799,067 คน และสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นจำนวน 323,483.86 ล้านบาท ซึ่งเมื่อดูจากตารางที่ 2 แล้ว จะพบว่ารายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2545 นั้นเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2544 ถึง 8.17 % และคิดเป็น 9.98% ของ GDP ทำให้ในปี พ.ศ. 2545 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลายเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เป็นอันดับหนึ่งของมูลค่ารายรับที่ได้จากสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย โดยมีอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน (Computer & Parts) และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า (Electrical Appliances) ทำรายได้รองลงมาเป็นอันดับสองและสามตามลำดับ ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 3 และภาพที่ 2

ตารางที่ 2 เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นเปอร์เซ็นต์เทียบกับ GDP ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2545

ปี พ.ศ.	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	% การ เปลี่ยนแปลง	GDP (พันล้าน)	รายได้จากการท่องเที่ยว เมื่อคิดเป็น% เทียบกับ GDP
2523	17,765	58.16	913.70	1.94
2524	21,455	20.77	967.70	2.21
2525	23,879	11.29	1,019.50	2.34
2526	25,050	4.90	1,076.40	2.32
2527	27,317	9.05	1,138.40	2.40
2528	31,768	16.29	1,191.30	2.66
2529	37,321	17.48	1,257.20	2.96
2530	50,024	34.03	1,376.80	3.63
2531	78,859	57.64	1,559.80	5.05
2532	96,386	22.22	1,700.00	5.67
2533	110,572	14.71	1,945.40	5.68
2534	100,004	-9.55	2,111.90	4.73
2535	123,135	23.13	2,282.60	5.39
2536	127,802	3.79	2,470.90	5.17
2537	145,211	13.62	2,693.00	5.39
2538	190,765	31.37	2,941.70	6.48
2539	219,364	14.99	3,115.30	7.04
2540	220,754	0.63	3,072.60	7.18
2541	242,177	9.70	2,749.70	8.80
2542	253,018	4.47	2,872.00	8.81
2543	285,272	12.74	3,008.70	9.48
2544	299,047	4.82	3,072.90	9.73
2545	323,484	8.17	3,239.00	9.98

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2546. สถิติเศรษฐกิจและการเงินไตรมาส 4 2546.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

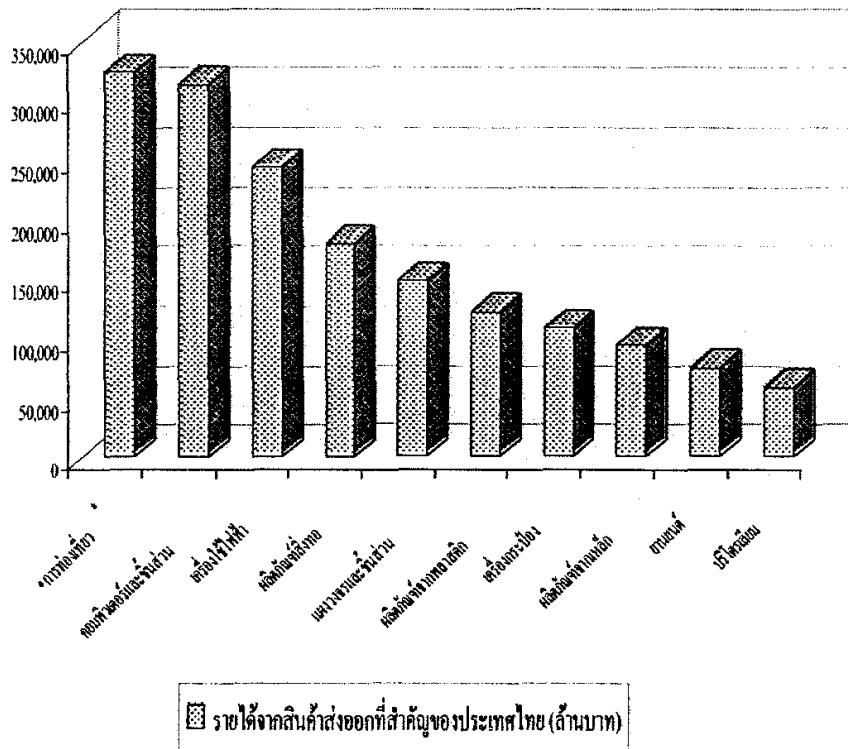
ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบรายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวเกี่ยวกับรายได้จากสินค้า
ส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2543-2545

หน่วย: ล้านบาท

	2543		2544		2545
คอมพิวเตอร์และ ชิ้นส่วน	338,641	คอมพิวเตอร์และ ชิ้นส่วน	343,027	การท่องเที่ยว*	323,484
การท่องเที่ยว*	285,272	การท่องเที่ยว*	299,047	คอมพิวเตอร์และ ชิ้นส่วน	313,153
เครื่องใช้ไฟฟ้า	211,307	เครื่องใช้ไฟฟ้า	219,246	เครื่องใช้ไฟฟ้า	243,240
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	189,167	ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	195,990	ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	179,765
แผงวงจรและ ชิ้นส่วน	179,287	แผงวงจรและ ชิ้นส่วน	154,810	แผงวงจรและ ชิ้นส่วน	147,889
ผลิตภัณฑ์จาก พลาสติก	110,380	ผลิตภัณฑ์จาก พลาสติก	112,380	ผลิตภัณฑ์จาก พลาสติก	121,604
อาหารทะเล กระป๋อง	103,655	อาหารทะเล กระป๋อง	102,889	อาหารทะเล กระป๋อง	108,015
ผลิตภัณฑ์จาก เหล็ก	92,053	ผลิตภัณฑ์จาก เหล็ก	84,948	ผลิตภัณฑ์จาก เหล็ก	93,482
ผลิตภัณฑ์ ปิโตรเลียม	71,566	ยานยนต์	72,185	ยานยนต์	74,622
ยานยนต์	67,401	ผลิตภัณฑ์ ปิโตรเลียม	66,556	ผลิตภัณฑ์ ปิโตรเลียม	58,373

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ภาพที่ 2 รายได้ที่ได้รับการท่องเที่ยวเกี่ยวกับรายได้จากสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

และเมื่อพิจารณารายรับและรายจ่ายจากการท่องเที่ยวในตารางที่ 4 และภาพที่ 3 จะพบว่านับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 จนถึง ปี พ.ศ. 2545 รายรับจากการท่องเที่ยวมากกว่ารายจ่ายจากการท่องเที่ยวทำให้ดุลบริการของประเทศไทยเกินดุลมาโดยตลอด และจากการที่ดุลบริการเกินดุลนี้เองที่นำไปช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการค้าและดุลการชำระเงินของประเทศ นอกจากนี้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังส่งผลเชื่อมโยงไปถึงภาคธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหน่วยธุรกิจในภาคบริการทั้งทางตรง

และทางอ้อม เกิดการกระจายรายได้รวมทั้งยังลดปัญหาการว่างงาน และกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคได้เป็นอย่างดี

และเมื่อรัฐบาลในยุคปัจจุบันนำโดยนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร เข้ามาบริหารประเทศก็ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงได้มอบหมายให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในเรื่องของการท่องเที่ยวเป็นผู้ดำเนินการโครงการท่องเที่ยวต่างๆ โดยได้กำหนดนโยบายที่สำคัญไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ โดยการส่งเสริมและชักจูงให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น และมีวันพักเฉลี่ยนานขึ้น
2. กระตุ้นให้ระบบเศรษฐกิจภายในประเทศเกิดการหมุนเวียน โดยให้ประชาชนซื้อผลิตภัณฑ์ภายในประเทศมากขึ้น ก่อให้เกิดการกระจายรายได้และการสร้างงานให้กับประชาชนในชนบท

เมื่อพิจารณาจากนโยบายในข้อหนึ่งจะเห็นว่าการที่รายได้จากการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นได้ก็ต้องทำให้ชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น ดังนั้นการศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่เป็นตัวกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศก็จะทำให้สามารถทราบได้ว่ามีสิ่งใดบ้างที่จะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 5 ประกอบกับภาพที่ 4 และ 5 แล้วจะเห็นว่าภูมิภาคหลักๆ ที่เป็นตลาดของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยคือ เอเชียตะวันออก ยุโรป อเมริกา และ โอเชียเนีย ซึ่งภูมิภาคที่ทำรายได้เข้าสู่ประเทศและมีจำนวนนักท่องเที่ยว มากเป็น 4 อันดับแรกตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกจะเห็นว่าในปี พ.ศ. 2545 มีนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคนี้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวน 6,531,546 คน ซึ่งคิดเป็นอัตราส่วนถึง 60.48 % ของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งหมดที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545 และทำรายได้เข้าสู่ประเทศ 141,098.75 ล้านบาท คิดเป็น 43.62% ของรายรับจากการท่องเที่ยวทั้งหมดที่ประเทศไทยได้รับ

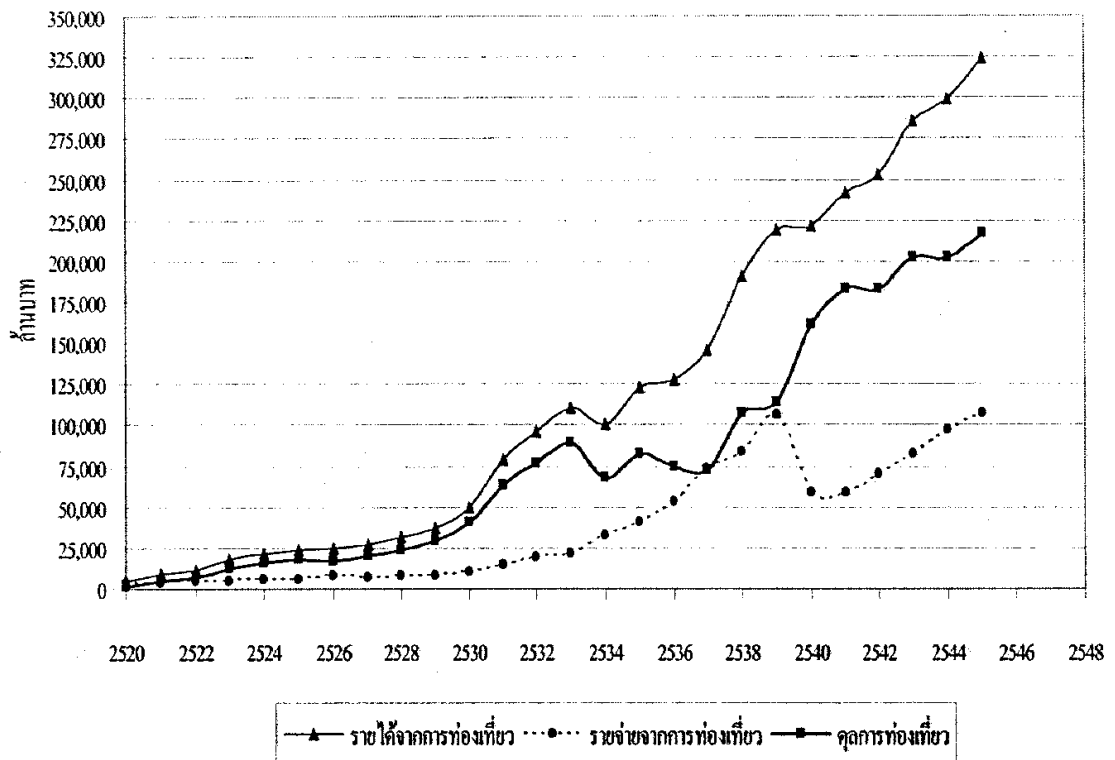
ตารางที่ 4 คุณการท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2520-2545

หน่วย: ล้านบาท

ปี พ.ศ.	รายได้จากการท่องเที่ยว	รายจ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ต่างประเทศของคนไทย	คุณการท่องเที่ยว
2520	4,607	3,183	1,424
2521	8,594	3,579	5,015
2522	11,232	4,648	6,584
2523	17,765	4,989	12,776
2524	21,455	6,025	15,430
2525	23,879	6,151	17,728
2526	25,050	7,896	17,154
2527	27,317	7,290	20,027
2528	31,768	7,622	24,146
2529	37,321	7,799	29,522
2530	50,024	9,902	40,122
2531	78,859	15,209	63,650
2532	96,386	19,293	77,093
2533	110,572	21,822	88,750
2534	100,004	32,277	67,727
2535	123,135	40,556	82,579
2536	127,802	53,315	74,487
2537	145,211	73,234	71,977
2538	190,765	83,948	106,817
2539	219,364	105,620	113,744
2540	220,754	59,124	161,630
2541	242,177	59,073	183,104
2542	253,018	69,648	183,370
2543	285,272	82,838	202,434
2544	299,047	96,797	202,250
2545	323,484	106,825	216,659

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ภาพที่ 3 รายรับจากการท่องเที่ยว รายจ่ายจากการท่องเที่ยว และดุลการท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2520-2545

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

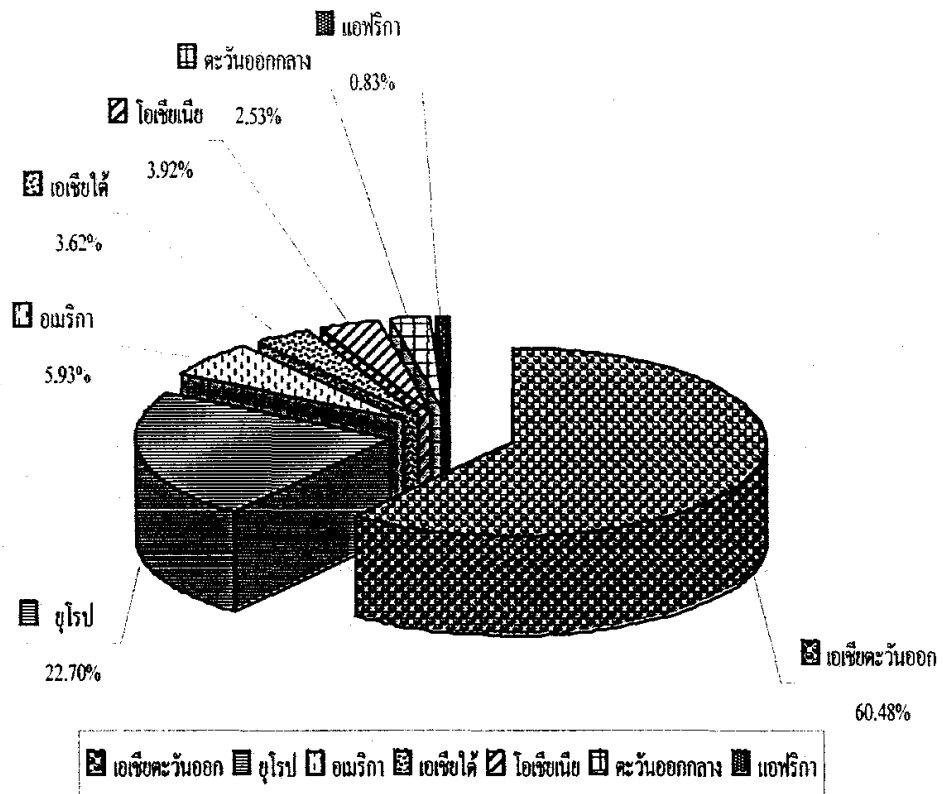
ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาปัจจัยกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ซึ่งถ้าสามารถทราบได้ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เป็นตัวกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ก็จะทำให้สามารถนำมาประกอบเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยต่อไป

ตารางที่ 5 จำนวนนักท่องเที่ยว และรายรับจากนักท่องเที่ยวจำแนกตามภูมิภาคต่างๆ
ในปี พ.ศ. 2545

ภูมิภาค	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	ส่วนแบ่ง (ร้อยละ)	รายได้จากนักท่องเที่ยว (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
เอเชียตะวันออก	6,531,546	60.48	141,098.75	43.62
ยุโรป	2,450,878	22.70	107,097.38	33.11
อเมริกา	640,143	5.93	33,625.83	10.39
เอเชียใต้	390,745	3.62	10,109.52	3.13
โอเชียเนีย	423,501	3.92	16,527.77	5.11
ตะวันออกกลาง	272,805	2.53	11,660.38	3.60
แอฟริกา	89,449	0.83	3,364.33	1.04
รวมทั้งหมด	10,799,067		323,483.96	

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

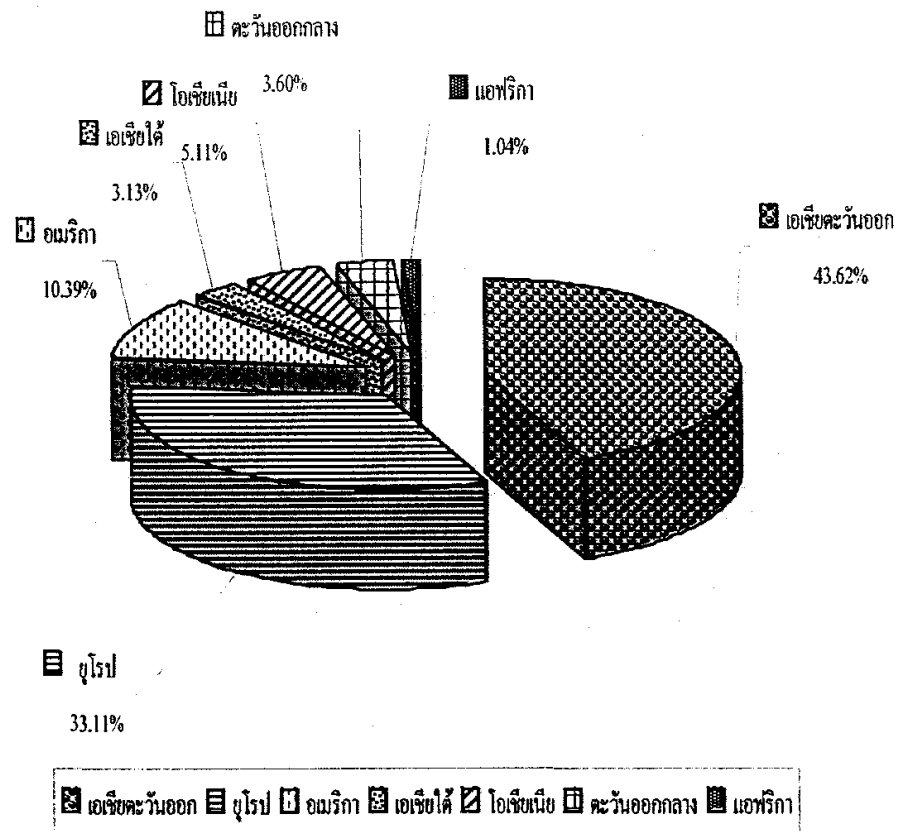
กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ภาพที่ 4 เปอร์เซนต์ของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย
จำแนกตามภูมิภาคในปี พ.ศ. 2545

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ภาพที่ 5 เปอร์เซนต์ของรายรับจากการท่องเที่ยวจําแนกตามภูมิภาคในปี พ.ศ. 2545

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ตารางที่ 6 จำนวนนักท่องเที่ยว และรายรับจากนักท่องเที่ยวแบ่งตามประเทศในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปี พ.ศ. 2545

ประเทศ	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	รายได้จากนักท่องเที่ยว (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
บรูไน	13,755	0.21	276.44	0.20
กัมพูชา	79,219	1.21	997.17	0.71
อินโดนีเซีย	164,994	2.53	3,722.70	2.64
ลาว	94,052	1.44	830.07	0.59
มาเลเซีย	1,296,109	19.84	20,413.31	14.47
พม่า	42,266	0.65	1,008.39	0.71
ฟิลิปปินส์	142,940	2.19	3,574.80	2.53
สิงคโปร์	683,296	10.46	11,398.99	8.08
เวียดนาม	97,996	1.50	2,285.38	1.62
จีน	763,139	11.68	18,750.62	13.29
ฮ่องกง	526,138	8.06	11,529.37	8.17
ญี่ปุ่น	1,222,270	18.71	34,060.38	24.14
เกาหลี	716,778	10.97	17,327.35	12.28
ไต้หวัน	673,652	10.31	14,654.56	10.39
อื่นๆ	14,942	0.23	269.22	0.19
รวมทั้งหมด	6,531,546		141,098.75	

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย โดยจะพิจารณานักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งจะทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มประเทศหลักๆ ที่ทำรายได้มากกว่า 10% หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่า 10% ของรายได้ และจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (พิจารณาจากตารางที่ 6) ได้แก่ ประเทศ มาเลเซีย สิงคโปร์ จีน ญี่ปุ่น และฮ่องกง โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525-2544 ยกเว้นเฉพาะประเทศจีนซึ่งใช้ข้อมูลในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2529-2543

วิธีการวิเคราะห์

1. การศึกษาโดยวิธีการเชิงพรรณนา (Descriptive Method) เป็นการอธิบายถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย อุปสรรคของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งการอธิบายลักษณะของนักท่องเที่ยวนั้นจะใช้สถิติอย่างง่ายเข้ามาช่วยในการอธิบาย เช่น ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความถี่ (Frequency) ค่ามากที่สุด (Maximum) ค่าน้อยที่สุด (Minimum)

2. การศึกษาโดยวิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Method) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยกับปัจจัยต่างๆ ดังนี้ รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวงบประมาณสนับสนุนการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาของประเทศไทย จำนวนนักท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมา สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันในการท่องเที่ยวในประเทศไทย อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทยนักท่องเที่ยวกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย ส่วนตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ได้แก่ เหตุการณ์ไม่สงบหรือวิกฤตต่างๆ ทั้งภายในประเทศ และนอกประเทศ การเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย และปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) และทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares-OLS) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป EVIEWS ในการทดสอบผลทางสถิติ ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในรูปของแบบจำลองได้ดังนี้

$$NT_i = \beta_0 + \beta_1 YD_i + \beta_2 BUDL + \beta_3 NT_{iL} + \beta_4 YPE_i + \beta_5 YPCT_i + \beta_6 EXP_i + \beta_7 CCPI_i + \beta_8 DMY1 + \beta_9 DMY2 + \beta_{10} DMY3$$

โดยกำหนดให้

$$\beta_0 = \text{ค่าคงที่}$$

$$\beta_1 - \beta_{10} = \text{ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ}$$

$$NT_i = \text{จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศ } i$$

$$YD_i = \text{รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวจากประเทศ } i$$

$$BUDL = \text{งบประมาณสนับสนุนการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาของประเทศไทย}$$

$$NT_{iL} = \text{จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศ } i \text{ ในปีที่ผ่านมา}$$

YPE_i = สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวจากประเทศ *i* เทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวจากประเทศ *i*

YPCT_i = สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวจากประเทศ *i* เทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย

EXPI = ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวจากประเทศ *i* ในการท่องเที่ยวในประเทศไทย

CCPI_i = อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคในประเทศ *i* กับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย

DMY1 = 1 เหตุการณ์ไม่สงบหรือวิกฤตต่างๆ ทั้งภายในประเทศ และนอกประเทศ
= 0 เหตุการณ์ปกติ

DMY2 = 1 การเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย
= 0 การใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบอื่นๆ

DMY3 = 1 ปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย
= 0 ปีที่ไม่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series) ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2544 ซึ่งรวบรวมจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (กองสถิติและวิจัย) ธนาคารแห่งประเทศไทย

สมมติฐานของการศึกษา

1. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย (NT) จะมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกับรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยว (YD) งบประมาณการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมา (BUDL) จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

ในปีที่ผ่านมา (NTL) สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว (YPE) สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย (YPCT) อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคในประเทศของนักท่องเที่ยวกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย (CCPI)

2. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันในการท่องเที่ยวในประเทศไทย (EXP)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษานี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งผลที่ได้จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

นิยามศัพท์

1. นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International tourist) ได้แก่ บุคคลที่ไม่ได้มีที่พักอาศัยถาวรอยู่ในประเทศไทย เดินทางเข้ามาเพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การกีฬา ศาสนา ติดต่อธุรกิจ หรือประกอบภารกิจใดๆ แต่ทั้งนี้ต้องมีได้รับค่าจ้างในการประกอบกิจการนั้น
2. รายรับจากการท่องเที่ยว (Tourism receipt) หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการซื้อสินค้าและบริการ (ไม่รวมค่าเดินทางระหว่างประเทศ เช่น ค่าตัวเครื่องบิน

ระหว่างประเทศ) ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศตลอดระยะเวลาที่พำนักอยู่ในประเทศไทย

3. รายจ่ายจากการท่องเที่ยว (Tourism expenditure) หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการซื้อสินค้าและบริการ (ไม่รวมค่าเดินทางระหว่างประเทศ) ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ

4. รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยว (Real income per capita) หมายถึง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงของประเทศนักท่องเที่ยวหารด้วยจำนวนประชากรของประเทศนักท่องเที่ยว แล้วปรับค่าด้วยอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างสกุลเงินของประเทศนักท่องเที่ยวกับเงินบาท

บทที่ 2

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้อง ได้แก่ทฤษฎีอุปสงค์ (Theory of Demand) มาประยุกต์ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก

ทฤษฎีอุปสงค์

ในทางเศรษฐศาสตร์คำว่า อุปสงค์ (Demand) จะมีความหมายที่แตกต่างกับคำว่า ความต้องการ (Want) ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป อุปสงค์ที่บุคคลมีต่อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง จะหมายถึงจำนวนสินค้าชนิดนั้นๆ ที่บุคคลนั้นๆ จะทำการซื้อ ณ ราคาสินค้าที่เป็นอยู่ในช่วงเวลาหนึ่งๆ ซึ่งอาจจะเป็น 1 วัน 1 สัปดาห์ หรือ 1 เดือน ไม่ใช่เพียงแต่ความปรารถนาที่จะซื้อเท่านั้น ดังนั้น อุปสงค์จึงมีความหมายถึงทั้งความเต็มใจที่จะซื้อ ร่วมกับความสามารถที่จะซื้อพร้อมๆ กันไป (นราทิพย์ ชุตินวงศ์ 2538, 19) ซึ่งปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์นั้นมีหลายอย่าง เช่น ราคาสินค้านั้น รายได้ของผู้บริโภค รสนิยมของผู้บริโภค ราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของอุปสงค์ตามปัจจัยกำหนดอุปสงค์ที่สำคัญได้ 3 ประเภท คือ (กาญจนา สงวนวงศ์วาน และอัสมิงทิน พงศ์ ฉัตรราคม 2544, 12)

1. อุปสงค์ต่อราคา (Price Demand)
2. อุปสงค์ต่อรายได้ (Income Demand)
3. อุปสงค์ไขว้ (Cross Demand)

และเมื่อนำเอาปริมาณซื้อที่ปัจจัยกำหนดอุปสงค์ที่สำคัญมาแสดงความสัมพันธ์กันในรูปของฟังก์ชัน ก็จะสามารถเขียนเป็น Demand Function ได้โดยมีรูปแบบดังนี้

$$Q_A = f(P_A, Y, P_S, T, N, E)$$

โดยกำหนดให้

Q_A	=	จำนวนสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ
P_A	=	ราคาสินค้าและบริการชนิดนั้น
Y	=	รายได้ของผู้บริโภค
P_B	=	ราคาสินค้าชนิดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
T	=	รสนิยมของผู้บริโภค
N	=	จำนวนผู้บริโภคในตลาด
E	=	ปัจจัยอื่นๆ

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จุฑาพร สุรเชษฐกมลสัน (2532) ได้ทำการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างของอุปสงค์ และภาพการท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ต ตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์หรือจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต และพยากรณ์อุปสงค์การท่องเที่ยวในอนาคต โดยทำการศึกษาในกรณีนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 10 สัญชาติ ได้แก่ ฮองกง เยอรมัน ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร สิงคโปร์ อิตาลี ออสเตรเลีย อเมริกา มาเลเซีย และญี่ปุ่น โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series) ระหว่างปี พ.ศ. 2520-2530 ใช้วิธีการทางสถิติ คือ วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) ในการคำนวณสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ซึ่งอยู่ในรูปแบบลอการิทึม โดยมีแบบจำลองในการศึกษาดังนี้

1. อุปสงค์ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

$$NT_p = f(CPI_p, NHR_p, NF_p, D)$$

2. อุปสงค์ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

$$NT_{ip} = g(RPGNP_i, POP_i, CPI_p, NHRT_p, D)$$

3. อุปสงค์ของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

$$NT_{jp} = h(GNP_j/GDP_j, RPGNP_j, POP_j, RPI, REX, NHR_p, NHRT_p, NHRB_p, NF_p, CPI_p, CPI_j, D)$$

กำหนดให้

- NT_p = จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต
- NT_{ip} = จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต
- NT_{jp} = จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต
- GNP_j = มูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นของประเทศ j
- GDP_j = ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้นของประเทศ j
- $RPGNP_i$ = มูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัวที่แท้จริงของประเทศไทย
- CPI_j = ดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคประเทศ j
- $RPGNP_j$ = มูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัวที่แท้จริงของประเทศ j
- CPI_p = ดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคจังหวัดภูเก็ต
- RPI = ดัชนีราคาเปรียบเทียบ
- REX = อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเปรียบเทียบ
- NHR_p = จำนวนห้องพักของโรงแรมทั้งหมดในจังหวัดภูเก็ต
- $NHRT_p$ = จำนวนห้องพักของโรงแรมในตัวเมืองจังหวัดภูเก็ต
- $NHRB_p$ = จำนวนห้องพักของโรงแรม และ บังกะโล บริเวณชายหาดจังหวัดภูเก็ต
- NF_p = จำนวนเที่ยวบินที่เสนอบริการ ณ ท่าอากาศยานสากลจังหวัดภูเก็ต
- NB_p = จำนวนเที่ยวบริการของรถโดยสารระหว่างจังหวัด ณ สถานีขนส่งจังหวัดภูเก็ต

- D = 0 ถ้าเป็นปีที่ไม่มี การส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต
 = 1 ถ้าเป็นปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต
 t = ประเทศไทย
 P = จังหวัดภูเก็ต
 j = ประเทศของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

ผลการวิเคราะห์

สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

$$\log NT_p = 3.1734 + 1.1143 \log NHR_p + 0.6307 \log NF_p - 0.9649 \log NB_p + 0.1649D$$

(3.679)* (2.634)* (-2.085)*
 (2.837)*

R - Squared = 0.9860 Adjusted R - Squared = 0.9769

F - Statistic = 105.571 D.W. = 2.9269

โดยที่ * แสดงค่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลของการศึกษาอุปสงค์ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตพบว่า จำนวนห้องพักของโรงแรมทั้งหมดในจังหวัดภูเก็ต จำนวนเที่ยวบินที่เสนอบริการ ณ ท่าอากาศยานสากลจังหวัดภูเก็ต และตัวแปรหุ่นมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนบริการของรถโดยสารระหว่างจังหวัด ณ สถานีขนส่งจังหวัดภูเก็ต มีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตในทิศทางตรงกันข้าม

สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมา
ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

$$\begin{aligned} \log NT_{ip} = & -7.4697 + 11.9793 \log POP_t - 1.0654 \log CPI_p + 1.2276 \log NHRT_p \\ & (2.622)^* \quad \quad \quad (-2.997)^* \quad \quad \quad (4.183)^* \\ & - 0.1943 \log NHRB_p \\ & (-0.868) \end{aligned}$$

R - Squared = 0.9755 Adjusted R - Squared = 0.9591

F - Statistic = 59.620 D.W. = 1.6756

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลของการศึกษาอุปสงค์ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว
จังหวัดภูเก็ตพบว่า จำนวนประชากรของประเทศไทย จำนวนห้องพักของโรงแรมในตัว
เมืองจังหวัดภูเก็ต มีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทาง
มาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตในทิศทางเดียวกัน ส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดภูเก็ต
มีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด
ภูเก็ตในทิศทางตรงกันข้าม

สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่
เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

1. นักท่องเที่ยวชาวฮ่องกง

$$\begin{aligned} \log NT_{hp} = & -7.2681 + 13.7073 \log GDP_h - 6.206 \log NHR_p + 0.1585 \log NF_p \\ & (4.959)^* \quad \quad \quad (-2.642)^* \quad \quad \quad (0.437) \end{aligned}$$

Adjusted R - Squared = 0.9570 F - Statistic = 45.548

D.W. = 2.8175

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้นของประเทศ
ฮ่องกง มีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวฮ่องกงที่เดินทางมาท่องเที่ยว
จังหวัดภูเก็ตในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนห้องพักของโรงแรมทั้งหมดในจังหวัดภูเก็ต
มีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวฮ่องกงที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด
ภูเก็ตในทิศทางตรงกันข้าม

2. นักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน

$$\log NT_{gp} = -0.4775 - 1.5087 \log CPI_h + 4.8078 \log POP_g - 0.0981 \log NHRT_p \\ + 0.7339 \log NGRB_p + 0.0496 D$$

(-18.633)* (18.710)* (-2.065)

(73.391)* (93.423)*

Adjusted R - Squared = 1.00 F - Statistic = 27449.656

D.W. = 2.4860

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนประชากรของประเทศเยอรมัน จำนวนห้องพัก
ของโรงแรมและบังกะโลบริเวณชายหาดจังหวัดภูเก็ต และตัวแปรหุ่นีมีความสัมพันธ์กับ
จำนวนนักท่องเที่ยวชาวเยอรมันในทิศทางเดียวกัน ส่วนดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของ
จังหวัดภูเก็ตมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวเยอรมันในทิศทางตรงกันข้าม

3. นักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศส

$$\log NT_{fp} = -16.6687 + 5.5054 \log GDP_f + 2.3823 \log REX + 0.3442 D$$

(3.129)* (4.999)* (3.717)*

Adjusted R - Squared = 0.9787 F - Statistic = 93.003

D.W. = 2.8460

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลการศึกษาพบว่า ผลผลิตภัณฑั่มวลรวมในประเทศเบื้องต้นของประเทศ
ฝรั่งเศส อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเปรียบเทียบ และตัวแปรหุ่น มีความสัมพันธ์กับจำนวน
นักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศสในทิศทางเดียวกัน

4. นักท่องเที่ยวชาวสหราชอาณาจักร

$$\begin{aligned} \log NT_{ukP} = & -34.9655 + 20.5411 \log RPNP_{uk} + 4.0373 \log NHRT_p \\ & (16.490)^* \qquad (10.501)^* \\ & + 0.0981 \log NHRT_p - 2.1404 \log NF \\ & (1.037) \qquad (-6.684) \end{aligned}$$

$$\text{Adjusted R - Squared} = 0.9977 \quad \text{F - Statistic} = 657.523$$

$$\text{D.W.} = 3.0934$$

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัวที่แท้จริงของ
สหราชอาณาจักร จำนวนห้องพักของโรงแรมในตัวเมืองจังหวัดภูเก็ต มีความสัมพันธ์กับ
จำนวนนักท่องเที่ยวจากสหราชอาณาจักรในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนเที่ยวบินที่เสนอ
บริการ ณ ท่าอากาศยานสากลจังหวัดภูเก็ต มีความความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยว
จากสหราชอาณาจักรในทิศทางตรงกันข้าม

5. นักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์

$$\begin{aligned} \log NT_{sp} = & -26.4681 - 16.5037 \log RPNP_s + 11.4606 \log REX + \\ & (-4.362) \qquad (9.446)^* \\ & 15.2845 \log NHRT_p + 1.1831 \log NHRB_p + 1.2607 D \\ & (5.577) \qquad (5.60) \qquad (6.157) \end{aligned}$$

$$\text{Adjusted R - Squared} = 0.9948 \quad \text{F - Statistic} = 229.722$$

$$\text{D.W.} = 2.6743$$

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลการศึกษาพบว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเปรียบเทียบ มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ในทิศทางเดียวกัน

6. นักท่องเที่ยวชาวอิตาลี

$$\log NT_{ip} = -26.1852 + 8.8621 \log GDP_i + 5.3989 \log REX - 3.4552 \log NHRB_p$$

(4.43)* (4.714)* (3.149)*

Adjusted R - Squared = 0.9849 F - Statistic = 131.866

D.W. = 2.0574

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นของประเทศอิตาลี อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเปรียบเทียบ มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวอิตาลีในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนห้องพักของโรงแรม และบังกะโลบริเวณชายหาดจังหวัดภูเก็ต มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวอิตาลีในทิศทางตรงกันข้าม

7. นักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลีย

$$\log NT_{ap} = 5.5281 - 7.2772 \log RPGNP_a - 2.8346 \log REX$$

(-3.630)* (-5.193)*

$$+ 3.7119 \log NHRT_p + 1.3746 \log NHRB_p$$

(3.813) (6.048)*

Adjusted R - Squared = 0.9897 F - Statistic = 144.931

D.W. = 3.3755

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนห้องพักของโรงแรมในตัวเมืองจังหวัดภูเก็ต จำนวนห้องพักของโรงแรม และบังกะโลบริเวณชายหาดจังหวัดภูเก็ต มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลียในทิศทางเดียวกัน ส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัวที่แท้จริงของประเทศออสเตรเลีย อัตราแลกเปลี่ยน

เงินตราเปรียบเทียบ มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลียในทิศทางตรงกันข้าม

8. นักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกา

$$\begin{aligned} \log NT_{usP} = & -40.2230 + 13.1723 \text{RPGNP}_{us} + 2.4205 \log \text{PRI} - 1.6623 \log \text{REX} \\ & (20.156)^* \quad (2.036) \quad (-8.421) \\ & + 5.9412 \log \text{NHRT}_p + 0.1931 \text{D} \\ & (21.694)^* \quad (14.228)^* \end{aligned}$$

Adjusted R - Squared = 0.9999 F - Statistic = 1593.769

D.W. = 2.7186

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัวที่แท้จริงของสหรัฐอเมริกา จำนวนห้องพักของ โรงแรมในตัวเมืองจังหวัดภูเก็ต และตัวแปรหุ่น มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกาในทิศทางเดียวกัน ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเปรียบเทียบ มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกาในทิศทางตรงกันข้าม

9. นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

$$\begin{aligned} \log NT_{mP} = & -8.2807 - 25.7421 \log \text{PRI} + 3.0665 \log \text{NHRT}_p \\ & (-4.302)^* \quad (2.825) \\ & + 0.7506 \log \text{NHRB}_p + 0.1292 \text{D} \\ & (5.017)^* \quad (2.045) \end{aligned}$$

Adjusted R - Squared = 0.9750 F - Statistic = 59.566

D.W. = 3.4258

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนห้องพักของโรงแรมในตัวเมืองจังหวัดภูเก็ต จำนวนห้องพักของโรงแรม และบังกะโลบริเวณชายหาดจังหวัดภูเก็ต และตัวแปรหุ่นมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในทิศทางเดียวกัน ส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคเปรียบเทียบ มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในทิศทางตรงกันข้าม

10. นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น

$$\begin{aligned} \log NT_{jp} = & -82.0514 + 68.0413 \log POP_j - 26.4039 \log CPI_j - 2.0465 REX \\ & (1.486) \qquad \qquad \qquad (-2.373) \qquad \qquad \qquad (2.359) \\ & + 0.2627 D \\ & (2.436)* \end{aligned}$$

Adjusted R - Squared = 0.9777 F - Statistic = 66.849

D.W. = 3.5683

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลการศึกษาพบว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเปรียบเทียบ และตัวแปรหุ่นมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในทิศทางเดียวกัน ส่วนดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศญี่ปุ่น มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในทิศทางตรงกันข้าม

วิโชค อังมณี (2532) ได้ทำการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยทำการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2521-2530 ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตามถิ่นที่อยู่รวม 6 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เยอรมันตะวันตก และฝรั่งเศส ทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression)

โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) ซึ่งมีแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาคือ

1. แบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

$$N_i = f(P_i/Y_i, H_i/Y_i, D_k)$$

2. แบบจำลองปัจจัยกำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

$$E_i = f(P_i/Y_i, H_i/Y_i, D_j)$$

กำหนดให้

- N_i = จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตามถิ่นที่อยู่ (i) ที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย
- P_i = ราคาค่าโดยสารเครื่องบินของประเทศนักท่องเที่ยว (i) มายังประเทศไทย
- Y_i = รายได้เฉลี่ยต่อหัวในประเทศของนักท่องเที่ยว (i) ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย
- P_i/Y_i = สัดส่วนเปรียบเทียบของราคาค่าโดยสารเครื่องบินกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวในประเทศของนักท่องเที่ยว
- H_i = ราคาของโรงแรมเฉลี่ยต่อห้องทั่วประเทศปรับตัวอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ
- H_i/Y_i = สัดส่วนเปรียบเทียบระหว่างราคาโรงแรมเฉลี่ยต่อห้องกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวในประเทศของนักท่องเที่ยว
- E_i = มูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจากประเทศ (i) ที่ใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย
- D_k = ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) แสดงเหตุการณ์พิเศษที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
- D_j = ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) แสดงเหตุการณ์พิเศษที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

ผลการวิเคราะห์

แบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้ง 6 ประเทศ

1. นักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกา

$$\ln N_1 = 7.0869 - 0.4301 \ln(P_1/Y_1) - 0.4791 \ln(H_1/Y_1)$$

(-0.9871) (-3.1684)*

R - Squared = 0.8027 F - Statistic = 24.05

D.W. = 1.3108

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 95%

2. นักท่องเที่ยวชาวสหราชอาณาจักร

$$\ln N_2 = 3.1759 - 0.6765 \ln(P_2/Y_2) - 0.9686 \ln(H_2/Y_2)$$

(-2.8237)* (-9.6362)*

R - Squared = 0.9634 F - Statistic = 92.0774

D.W. = 2.7693

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 95%

3. นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น

$$N_3 = -172035.34 - 234362.74 (P_3/Y_3) + 32703.524 (H_3/Y_3) + 88108.362 D_3$$

(-5.444)* (7.9449) (8.7079)*

R - Squared = 0.9424 F - Statistic = 40.0027

D.W. = 2.1316

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 95%

4. นักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลีย

$$\ln N_4 = 8.0164 - 0.4430 \ln(P_4/Y_4) - 0.7413 \ln(H_4/Y_4)$$

(-1.0914) (-3.6411)*

R - Squared = 0.7749 F - Statistic = 12.0481

D.W. = 1.6632

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 95%

5. นักท่องเที่ยวชาวเยอรมันตะวันตก

$$\ln N_5 = 6.1134 - 0.6507 \ln(P_5/Y_5) - 0.4537 \ln(H_5/Y_5)$$

(-1.4889) (-4.0518)*

R - Squared = 0.8693 F - Statistic = 23.2713

D.W. = 1.4075

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 95%

6. นักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศส

$$\ln N_6 = 4.4832 - 0.7603 \ln(P_6/Y_6) - 0.7053 \ln(H_6/Y_6) - 0.3569 D_6$$

(-1.5032) (-3.8457)* (-2.6427)*

R - Squared = 0.8556 F - Statistic = 11.8528

D.W. = 0.8867

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 95%

ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนเปรียบเทียบของราคาค่าโดยสารเครื่องบินกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวในประเทศของนักท่องเที่ยวมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวจากทั้ง 6 ประเทศในทิศทางตรงกันข้าม สัดส่วนเปรียบเทียบของราคาโรงแรมเฉลี่ยต่อห้องกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวในประเทศของนักท่องเที่ยวมีนัยสำคัญต่อจำนวนนักท่องเที่ยวจากทุกประเทศในทิศทางตรงกันข้ามยกเว้นประเทศญี่ปุ่น ส่วนตัวแปรหุ่นมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นในทิศทางเดียวกัน แต่มีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศฝรั่งเศสในทิศทางตรงกันข้าม

แบบจำลองปัจจัยที่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
ทั้ง 6 ประเทศ

1. ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกา

$$E_1 = 6981.078 - 35652.019 (P_1/Y_1) - 3982707.10 (H_1/Y_1)$$

(-1.8627) (-5.3713)*

R - Squared = 0.9099 F - Statistic = 35.3583

D.W. = 2.1106

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 95%

2. ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวสหราชอาณาจักร

$$\ln E_2 = -8.3224 - 2.5451 \ln(P_2/Y_2) - 1.4590 \ln(H_2/Y_2)$$

(-4.1644)* (-5.6902)*

R - Squared = 0.9383 F - Statistic = 53.2683

D.W. = 2.1969

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 95%

3. ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น

$$E_3 = -8433.3137 - 399.6402 (P_3/Y_3) - 1370.9431 (H_3/Y_3)$$

(-0.1769)* (-1.4087)*

R - Squared = 0.5389 F - Statistic = 4.0907

D.W. = 1.2691

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 95%

4. ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลีย

$$E_4 = -18792.988 - 2702.327 (P_4/Y_4) - 1878.95 (H_4/Y_4)$$

(-3.1090)* (-4.3096)*

$$R - \text{Squared} = 0.8859 \quad F - \text{Statistic} = 27.1663$$

$$D.W. = 1.9799$$

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 95%

5. ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวเยอรมันตะวันตก

$$\ln E_5 = -12.1684 - 4.5871 \ln(P_5/Y_5) - 0.6422 \ln(H_5/Y_5)$$

(-5.9350)* (-3.2426)*

$$R - \text{Squared} = 0.9467 \quad F - \text{Statistic} = 62.2214$$

$$D.W. = 2.6728$$

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 95%

6. ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศส

$$\ln E_6 = -2.8956 - 1.1291 \ln(P_6/Y_6) - 0.7319 \ln(H_6/Y_6) - 1.2793 D_6$$

(-2.0422)* (-3.5241)* (-11.0008)*

$$R - \text{Squared} = 0.9701 \quad F - \text{Statistic} = 64.8811$$

$$D.W. = 2.9404$$

โดยที่ * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่มากกว่า 90%

ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนเปรียบเทียบของราคาค่าโดยสารเครื่องบินกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวในประเทศของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้ง 6 ประเทศ สัดส่วนเปรียบเทียบของราคาโรงแรมเฉลี่ยต่อห้องกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวในประเทศของนักท่องเที่ยว มีนัยสำคัญในการกำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้ง 6 ประเทศ ในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนตัวแปรหุ่นมีนัยสำคัญในการกำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจากประเทศฝรั่งเศสในทิศทางเดียวกัน

ชมพร เอี่ยมศรีทอง (2536) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2524-2534 มาทำการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ในรูปสมการ Double Logarithm โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) โดยแบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยวจากทวีป อเมริกา ยุโรป เอเชีย โอเชียเนีย และญี่ปุ่น โดยใช้ตัวแบบจำลองดังนี้

$$N_t = f(P_t, Y_t, EX_t, BUDGET, DUMMY, N_{t-1})$$

กำหนดให้

- N_t = จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย
 P_t = ราคาค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในประเทศไทยต่อกคน
 Y_t = รายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย
 EX_t = อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ
 $BUDGET$ = งบประมาณของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในตลาดที่สำคัญ
 $DUMMY$ = ฐานะทางการเมืองของประเทศไทย
 N_{t-1} = จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในปีที่ผ่านมา

ผลการวิเคราะห์

1. นักท่องเที่ยวจากทวีปอเมริกา

$$N_t = -1.12 \ln P_t + 2.04 \ln EX_t - 0.11 \ln B_t - 0.06 DUMMY + 1.26 \ln N_{t-1}$$

(-2.73)* (4.64)* (-0.97) (-1.90) (7.37)*

Adjusted R - Squared = 0.9846 F - Statistic = 107.53

D.W. = 2.65

2. นักท่องเที่ยวจากทวีปยุโรป

$$N_t = 0.84 \ln P_t + 1.09 \ln Y_t + 0.67 \ln EX_t - 0.03 \ln B_t - 0.02 \text{ DUMMY} \\ (0.75) \quad (1.69)^* \quad (1.78)^* \quad (-0.13) \quad (-0.28) \\ - 0.27 \ln N_{t-1} \\ (-0.55)$$

$$\text{Adjusted R - Squared} = 0.9631 \quad \text{F - Statistic} = 44.48$$

$$\text{D.W.} = 2.17$$

3. นักท่องเที่ยวจากกลุ่มอาเซียน

$$N_t = 1.53 \ln P_t - 0.22 \ln Y_t - 0.32 \ln EX_t - 0.08 \text{ DUMMY} + 0.14 \ln N_{t-1} \\ (1.5)^* \quad (-0.6) \quad (-0.28) \quad (-1.14) \quad (0.51)$$

$$\text{Adjusted R - Squared} = 0.9119 \quad \text{F - Statistic} = 18.26$$

$$\text{D.W.} = 1.90$$

4. นักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น

$$N_t = -0.7 \ln P_t + 1.36 \ln Y_t - 0.38 \ln EX_t + 0.11 \ln B_t - 0.12 \text{ DUMMY} \\ (-1.74)^* \quad (3.66)^* \quad (-1.39) \quad (-0.99) \quad (-3.69)^* \\ - 0.04 \ln N_{t-1} \\ (0.17)$$

$$\text{Adjusted R - Squared} = 0.9939 \quad \text{F - Statistic} = 273.45$$

$$\text{D.W.} = 3.25$$

5. นักท่องเที่ยวจากกลุ่มโอเชียเนีย

$$N_t = -3.47 \ln P_t + 3.89 \ln Y_t - 2.12 \ln EX_t + 0.6 \ln B_t - 0.12 \text{ DUMMY} \\ (-1.57)^* \quad (1.98)^* \quad (-1.28) \quad (1.95) \quad (-1.12) \\ - 0.42 \ln N_{t-1} \\ (-0.62)$$

Adjusted R - Squared = 0.9182 F - Statistic = 19.71

D.W. = 2.55

โดยที่ * แสดงค่าันัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 90% ขึ้นไป

ผลการศึกษาพบว่า

1. ราคาค่าใช้จ่ายต่อคนของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับจำนวนนักท่องเที่ยวจากกลุ่มทวีปอเมริกา ญี่ปุ่น และ โอเชียเนีย แต่มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวจากกลุ่มอาเซียนในทิศทางเดียวกัน
2. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากกลุ่มทวีปอเมริกา และยุโรป โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
3. รายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากกลุ่ม โอเชียเนีย ยุโรป และญี่ปุ่น โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
4. จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปีที่ผ่านมา มีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากทวีปอเมริกา และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
5. งบประมาณในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากรัฐบาลมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากกลุ่ม โอเชียเนีย และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
6. ส่วนความมั่นคงทางการเมืองของประเทศไทยมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากกลุ่มทวีปอเมริกา และญี่ปุ่น โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

มาลีรัตน์ สุขศรี (2540) ได้ทำการวิเคราะห์อุปสงค์ของนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยโดยทางอากาศในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2523-2537 โดยการสร้างสมการถดถอยพหุคูณเชิงซ้อน (Multiple Regression) และทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) ในรูปแบบลอการิทึม และพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวโดยวิธีพยากรณ์จากแนวโน้ม ทั้งนี้ได้เลือกประเทศที่เป็นตัวแทนจำนวน 8 ประเทศ ประกอบด้วยประเทศ ญี่ปุ่น จีน ฮองกง เกาหลีใต้ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และออสเตรเลีย จำแนกตามสัญชาติ โดยมีแบบจำลองดังนี้

$$P = f(\text{POP}, \text{GNP Per Capita}, \text{FAR})$$

กำหนดให้

P = จำนวนนักท่องเที่ยว

POP = จำนวนประชากรในประเทศของนักท่องเที่ยว

GNP = มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อบุคคลของประเทศนักท่องเที่ยว

FAR = อัตราค่าโดยสารเครื่องบิน

ผลการวิเคราะห์

1. ประเทศมาเลเซีย

$$\ln PMA = 6.1012137 + 0.5227 \ln POP + 1.4282 \ln GNP - 1.3487 \ln FAR$$

(0.6334) (3.3497)*** (1.8952)***

R - Squared = 0.92 F - Statistic = 43.4878

D.W. = 2.08

2. ประเทศสิงคโปร์

$$\ln PSI = -14.218354 + 1.3080 \ln POP + 0.6368 \ln GNP + 3.1606 \ln FAR$$

(0.4348) (0.9893) (2.4057)***

$$\begin{aligned} R - \text{Squared} &= 0.94 & F - \text{Statistic} &= 62.9863 \\ D.W. &= 1.60 \end{aligned}$$

3. ประเทศฟิลิปปินส์

$$\begin{aligned} \ln PPH &= 9.8848228 + 0.0125 \ln POP + 1.4786 \ln GNP - 1.5234 \ln FAR \\ & \quad (0.1320) \quad (5.6427)^{***} \quad (5.2578)^{***} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} R - \text{Squared} &= 0.8693 & F - \text{Statistic} &= 23.2713 \\ D.W. &= 1.4075 \end{aligned}$$

4. ประเทศจีน

$$\begin{aligned} \ln PCH &= 0.7122195 + 1.0949 \ln POP + 1.7045 \ln GNP - 1.2096 \ln FAR \\ & \quad (0.4918) \quad (4.7154)^{***} \quad (3.9776)^{***} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} R - \text{Squared} &= 0.98 & F - \text{Statistic} &= 165.1783 \\ D.W. &= 1.63 \end{aligned}$$

5. ประเทศฮ่องกง

$$\begin{aligned} \ln PHK &= 7.2491240 + 37.9372 \ln POP + 0.9405 \ln GNP - 7.6430 \ln FAR \\ & \quad (3.8768)^{***} \quad (1.2405) \quad (4.8580)^{***} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} R - \text{Squared} &= 0.98 & F - \text{Statistic} &= 171.9998 \\ D.W. &= 1.72 \end{aligned}$$

6. ประเทศญี่ปุ่น

$$\begin{aligned} \ln PJA &= 64.747870 - 18.9423 \ln POP + 3.7680 \ln GNP + 0.8080 \ln FAR \\ & \quad (1.4085) \quad (2.5908)^{***} \quad (0.4548) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} R - \text{Squared} &= 0.90 & F - \text{Statistic} &= 31.42504 \\ D.W. &= 0.88 \end{aligned}$$

7. ประเทศเกาหลีใต้

$$\ln\text{PKO} = 143.04290 - 43.6723 \ln\text{POP} + 5.0302 \ln\text{GNP} - 1.0716 \ln\text{FAR}$$

(4.9160)*** (7.3191)*** (2.0167)***

R - Squared = 0.98 F - Statistic = 181.1682

D.W. = 1.32

8. ประเทศออสเตรเลีย

$$\ln\text{PAU} = 23.9145 - 0.8141 \ln\text{POP} + 2.1715 \ln\text{GNP} - 4.4314 \ln\text{FAR}$$

(0.2307) (2.8250)*** (2.3804)***

R - Squared = 0.95 F - Statistic = 67.7550

D.W. = 1.22

โดยที่ *** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ขึ้นไป

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทย โดยทางอากาศมีดังนี้ จำนวนประชากรของแต่ละประเทศส่วนมากจะมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังประเทศไทย ในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และออสเตรเลีย สำหรับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อบุคคลในทุกประเทศ จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทย โดยทางอากาศ ยกเว้นประเทศฮ่องกง ส่วนอัตราค่าโดยสารส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวในทิศทางตรงกันข้าม ยกเว้นประเทศสิงคโปร์ และญี่ปุ่น ส่วนผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่คาดว่าจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง กลุ่มที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวระดับสูงได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ กลุ่มที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวในระดับปานกลางได้แก่ ประเทศจีน มาเลเซีย และออสเตรเลีย ส่วนกลุ่มที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวในระดับต่ำได้แก่ ประเทศฮ่องกง และฟิลิปปินส์

ผลการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยพบว่า ราคาค่าโดยสารเครื่องบินกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับจำนวนนักท่องเที่ยวจากทั้ง 6 ประเทศ ส่วนราคาโรงแรมเฉลี่ยต่อห้องกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับจำนวนนักท่องเที่ยวจาก 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย เยอรมัน ตะวันตก และฝรั่งเศส ส่วนนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ผลการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวในรูปค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทยพบว่า ราคาค่าโดยสารเครื่องบินกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจาก 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย เยอรมัน ตะวันตก และฝรั่งเศส โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ส่วนราคาโรงแรมเฉลี่ยต่อห้องกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวในประเทศของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจากทุกประเทศ ยกเว้นประเทศญี่ปุ่น

ธงชัย รุปีดิวิริยะ (2541) ได้ทำการศึกษาอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนแรก เป็นการวิเคราะห์ลักษณะการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว จากผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวมีอายุระหว่าง 26-45 ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างบริษัทเอกชน ซึ่งมีรายได้อยู่ในช่วง 5,000-9,999 บาท และ 15,000-19,999 บาท โดยเป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวระหว่าง 1,000-9,990 บาท นิยมพักตามโรงแรม และบ้านญาติ หรือบ้านเพื่อน วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว ก็คือเป็นการเยี่ยมญาติหรือเพื่อน และเพื่อการพักผ่อน ใช้ระยะเวลาในการเที่ยวประมาณ

1-4 วัน ในการเที่ยว ซึ่งมีทั้งแบบมาเที่ยวคนเดียว เที่ยวกับเพื่อน และเที่ยวกับครอบครัว สาเหตุที่มาเที่ยวเพราะว่ามีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม โดยต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนาในด้านแหล่งท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่ง ความปลอดภัย ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว และที่พัก เพื่อดึงดูดใจให้คนไทยหันมาเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น

ส่วนที่สอง เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดท่องเที่ยวที่สำคัญ 12 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี เชียงใหม่ เชียงราย พิชณุโลก นครราชสีมา อุบลราชธานี กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สงขลา และภูเก็ต ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series) ระหว่างปี พ.ศ. 2530-2540 โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) และใช้เครื่องมือทางสถิติที่เรียกว่าการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อจำนวน โดยมีแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาคือ

$$NTOUR_t = f(YT, ET, NT_{t-1}, BUDGET, DUMMY)$$

กำหนดให้

NTOUR	=	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
YT	=	รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ET	=	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย
NT _{t-1}	=	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ในปีที่ผ่านมา
CPI	=	ดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศ
NR	=	จำนวนห้องพัก
BUDGET	=	งบประมาณของรัฐบาลในการส่งเสริมและสนับสนุนด้าน การท่องเที่ยว
DUMMY	=	0 เมื่อเป็นปีที่รัฐบาลไม่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว = 1 เมื่อเป็นปีที่รัฐบาลมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร

$$\begin{aligned} \text{NTOUR1} = & -78026106 - 1946.3258 \text{ YT} - 12957.866 \text{ ET1} \\ & (-4.923)^{***} \quad (-3.975)^{***} \\ & + 1473011.60 \text{ CPI1} + 847.3330 \text{ NR1} + 0.0171 \text{ BUDGET} \\ & (4.145)^{***} \quad (3.476)^{***} \quad (8.258)^{***} \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.9357 \quad \text{F - Statistic} = 14.565$$

$$\text{D.W.} = 2.5363$$

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี (พัทยา)

$$\begin{aligned} \text{NTOUR2} = & -427419.82 - 67.4682 \text{ YT} + 22675.019 \text{ CPI2} + 0.3209 \text{ NT2} \\ & (-3.4999)^{***} \quad (1.4645)^* \quad (1.8383)^{**} \\ & + 0.0171 \text{ BUDGET} - 121949.19 \text{ DUMMY} \\ & (4.1011)^{***} \quad (-1.0413) \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.9149 \quad \text{F - Statistic} = 10.7449$$

$$\text{D.W.} = 2.4505$$

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

$$\begin{aligned} \text{NTOUR3} = & 6088516.40 + 99.0810 \text{ YT} - 1309.3223 \text{ ET3} \\ & (2.3184)^{**} \quad (-2.2674)^{**} \\ & - 72413.116 \text{ CPI3} + 0.5136 \text{ NT3} \\ & (-1.5892)^* \quad (2.2004)^{**} \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.6892 \quad \text{F - Statistic} = 3.3270$$

$$\text{D.W.} = 2.1667$$

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

$$\begin{aligned} \text{NTOUR4} = & 62057.974 + 8.9331 \text{ YT} - 39.9150 \text{ ET4} + 0.0791 \text{ NT4} \\ & (4.83)^{***} \quad (-1.62)^* \quad (0.41) \\ & + 50177.583 \text{ DUMMY} \\ & (2.33)^{**} \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.9869 \quad \text{F - Statistic} = 112.7592$$

$$\text{D.W.} = 1.7616$$

5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดพิษณุโลก

$$\begin{aligned} \text{NTOUR5} = & 3144919.90 + 31.8227 \text{ YT} - 42140.661 \text{ CPI5} \\ & (3.216)^{***} \quad (-3.132)^{***} \\ & + 543.1910 \text{ NR5} + 0.0002 \text{ BUDGET} - 193226 \text{ DUMMY} \\ & (3.729)^{***} \quad (1.209) \quad (-2.969)^{***} \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.9832 \quad \text{F - Statistic} = 58.4468$$

$$\text{D.W.} = 2.282$$

6. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา

$$\begin{aligned} \text{NTOUR6} = & 14889747 + 342.3466 \text{ YT} - 8615.3336 \text{ ET6} - 201883.25 \text{ CPI6} \\ & (3.2975)^{***} \quad (-2.5486)^{**} \quad (-2.1654)^{**} \\ & - 0.3169 \text{ NT6} \\ & (-1.2742)^{***} \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.7574 \quad \text{F - Statistic} = 4.6841$$

$$\text{D.W.} = 3.2689$$

7. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดพิษณุโลก

$$\begin{aligned} \text{NTOUR7} = & 865555.90 + 202.9826 \text{ ET7} - 7442.2464 \text{ CPI7} + 0.3898 \text{ NT7} \\ & (1.0477) \quad (-1.5937)^* \quad (1.2378) \\ & + 0.0003 \text{ BUDGET} - 60608.812 \text{ DUMMY} \\ & (2.9097)^{***} \quad (-1.4725)^* \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.9528 \quad \text{F - Statistic} = 20.1863$$

$$\text{D.W.} = 2.1478$$

8. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี

$$\begin{aligned} \text{NTOUR5} = & 11605401 + 129.2102 \text{ YT} - 1783.9799 \text{ ET8} \\ & (1.8611)^{**} \quad (-1.2152) \\ & - 157025.72 \text{ CPI8} + 0.3410 \text{ NT8} + 654.5368 \text{ NR8} \\ & (-2.3947)^{***} \quad (1.2440) \quad (2.6834)^{**} \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.9114 \quad \text{F - Statistic} = 10.2864$$

$$\text{D.W.} = 2.1788$$

9. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี

$$\begin{aligned} \text{NTOUR9} = & - 110400.74 + 39.0118 \text{ YT} - 1117.6645 \text{ ET9} \\ & (3.216)^{***} \quad (-3.132)^{***} \\ & + 621801.40 \text{ DUMMY} \\ & (2.1161)^{**} \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.7949 \quad \text{F - Statistic} = 9.0448$$

$$\text{D.W.} = 1.8551$$

10. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

$$\begin{aligned} \text{NTOUR10} = & -66224.251 - 272.8347 \text{ ET10} + 0.66 \text{ NT10} \\ & \quad \quad \quad (-1.0573) \quad \quad \quad (4.3424)^{***} \\ & + 271.0359 \text{ NR10} + 228642.06 \text{ DUMMY} \\ & \quad \quad \quad (2.8564)^{***} \quad \quad \quad (2.2231)^{***} \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.9156 \quad \text{F - Statistic} = 16.2652$$

$$\text{D.W.} = 1.9544$$

11. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา (หาดใหญ่)

$$\begin{aligned} \text{NTOUR11} = & 626630.55 - 830.07427 \text{ ET11} + 12548.828 \text{ CPI11} \\ & \quad \quad \quad (-5.1636)^{***} \quad \quad \quad (-1.1872) \\ & - 0.62426 \text{ NT11} + 511.51904 \text{ NR11} + 0.00074 \text{ BUDGET} \\ & \quad \quad \quad (-2.8939)^{***} \quad \quad \quad (4.3659)^{***} \quad \quad \quad (4.4527)^{***} \\ & - 0.86604 \text{ AR}(1) \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.9542 \quad \text{F - Statistic} = 10.4248$$

$$\text{D.W.} = 3.1458$$

12. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

$$\begin{aligned} \text{NTOUR12} = & 527996.03 + 628.40 \text{ ET12} - 4200.3572 \text{ CPI12} - 0.6833 \text{ NT12} \\ & \quad \quad \quad (3.1923)^{***} \quad \quad \quad (-0.8394) \quad \quad \quad (-3.6804)^{***} \end{aligned}$$

$$\text{R - Squared} = 0.9055 \quad \text{F - Statistic} = 22.3648$$

$$\text{D.W.} = 2.5568$$

โดยที่ *** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 99%

** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

* แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 90%

ผลการศึกษาพบว่า

1. รายได้ที่แท้จริงเฉลี่ยต่อหัวมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปเที่ยวจังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย พิชญ โลก นครราชสีมา ในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นจังหวัด กรุงเทพมหานคร ชลบุรี และกาญจนบุรี
2. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปเที่ยวจังหวัด กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ เชียงราย นครราชสีมา สงขลา ในทิศทางตรงกันข้าม ยกเว้นจังหวัดภูเก็ต
3. คำนีราคาผู้บริ โภคมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปเที่ยวจังหวัด เชียงใหม่ พิชญ โลก นครราชสีมา อุบลราชธานี กาญจนบุรี ในทิศทางตรงกันข้าม ยกเว้นจังหวัด กรุงเทพมหานคร และชลบุรี
4. จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในปีที่ผ่านมามีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปเที่ยวจังหวัด ชลบุรี เชียงใหม่ และประจวบคีรีขันธ์ ในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นจังหวัด นครราชสีมา สงขลา และภูเก็ต
5. จำนวนห้องพักมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปเที่ยวจังหวัด กรุงเทพมหานคร พิชญ โลก กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และสงขลา ในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นจังหวัดเพชรบุรี
6. งบประมาณของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปเที่ยวจังหวัด กรุงเทพมหานคร ชลบุรี อุบลราชธานี เพชรบุรี และสงขลา ในทิศทางเดียวกัน
7. ตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงเหตุการณ์พิเศษในปีที่มีการรณรงค์ส่งเสริมการท่องเที่ยวมีนัยสำคัญในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปเที่ยวจังหวัด เชียงราย ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นในปีที่มีการรณรงค์ส่งเสริมการท่องเที่ยว ยกเว้นจังหวัด ชลบุรี พิชญ โลก และอุบลราชธานี จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงในปีที่มีการรณรงค์ส่งเสริมการท่องเที่ยว

นัครชัย ปานเฟื่อง (2543) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ พิจารณาเฉพาะประเทศที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทยมากที่สุดจำนวน 4 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนในรูปแบบของลอการิทึม และทำการวิเคราะห์โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares-OLS) ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รายปีระหว่างปี พ.ศ. 2520-2541 ซึ่งปัจจัยที่กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศประกอบด้วย ราคาสัมพัทธ์ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปีที่ผ่านมา ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง และตัวแปรหุ่นคือวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียในปีพ.ศ. 2534 ส่วนการวิเคราะห์เส้นแนวโน้มจะใช้ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2542 ในการศึกษาได้ใช้แบบจำลองดังนี้

$$T_{jt} = f(Y, PRI, RER, T_{j(t-1)}, D)$$

กำหนดให้

- T_{jt} = จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามถิ่นที่อยู่ในประเทศ j ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย
- Y_{jt} = ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงของประเทศ j
- PRI_{jt} = ราคาสัมพัทธ์ซึ่งเป็นดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศ j หมายถึงสัดส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศไทยเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศ j
- RER_{jt} = อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงระหว่างสกุลเงินบาทกับสกุลเงินของประเทศ j
- $T_{j(t-1)}$ = จำนวนนักท่องเที่ยวของประเทศ j ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยในปีที่ผ่านมา
- D = 1 เกิดสงครามอ่าวเปอร์เซีย
= 0 เหตุการณ์ปกติ

ผลการวิเคราะห์

1. นักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น

$$\begin{aligned} \ln T_{JAP} = & 1.24478 + 0.73887 \ln PRI_{JAP} + 0.392311 \ln RER_{JAP} \\ & (2.164786)** \quad (3.975935)*** \\ & + 0.871748 \ln T_{JAP}(-1) - 0.000864 \ln Y_{JAP} - 0.213135 D \\ & (7.545583)*** \quad (-0.024507) \quad (-2.418728)*** \end{aligned}$$

$$R - \text{Squared} = 0.986449 \quad \text{Adjusted R - Squared} = 0.981609$$

$$F - \text{Statistic} = 203.8224 \quad D.W. = 1.544542$$

2. นักท่องเที่ยวจากประเทศสหราชอาณาจักร

$$\begin{aligned} \ln T_{UK} = & -1.373901 + 1.641977 \ln PRI_{UK} + 0.417457 \ln RER_{UK} \\ & (6.048149)*** \quad (4.369939)*** \\ & + 0.755746 \ln T_{UK}(-1) + 0.504259 \ln Y_{UK} - 0.330318 D \\ & (14.27679)*** \quad (1.868339)** \quad (-4.321604)*** \end{aligned}$$

$$R - \text{Squared} = 0.992928 \quad \text{Adjusted R - Squared} = 0.984733$$

$$F - \text{Statistic} = 280.7896 \quad D.W. = 2.361684$$

3. นักท่องเที่ยวจากประเทศสหรัฐอเมริกา

$$\begin{aligned} \ln T_{US} = & -2.494076 + 1.114119 \ln PRI_{US} + 0.308828 \ln RER_{US} \\ & (2.206489)** \quad (1.203305) \\ & + 0.756394 \ln T_{US}(-1) + 0.618529 \ln Y_{US} - 0.165018 D \\ & (3.635386)*** \quad (0.936499) \quad (-1.926708)** \end{aligned}$$

$$R - \text{Squared} = 0.981830 \quad \text{Adjusted R - Squared} = 0.975341$$

$$F - \text{Statistic} = 151.3019 \quad D.W. = 2.208165$$

4. นักท่องเที่ยวจากประเทศออสเตรเลีย

$$\begin{aligned} \ln\text{TAUS} = & -1.037402 + 1.974155 \ln\text{PRIAUS} + 0.705007 \ln\text{RERAUS} \\ & (3.132485)^{***} \quad (2.433577)^{**} \\ & + 0.612576 \ln\text{TAUS}(-1) + 0.496373 \ln\text{YAUS} - 0.229667 D \\ & (3.996805)^{***} \quad (1.718546) \quad (-1.871829) \end{aligned}$$

R - Squared = 0.975278 Adjusted R - Squared = 0.966449

F - Statistic = 110.4608 D.W. = 2.187423

โดยที่ *** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 99%

** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

ผลการศึกษาพบว่า ราคาสัมพัทธ์ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง จำนวนนักท่องเที่ยว
ในปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับจำนวนนักท่องเที่ยวในปัจจุบันของ
ทุกประเทศ ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงมีความสัมพันธ์ในทิศทาง
เดียวกับจำนวนนักท่องเที่ยวของทุกประเทศยกเว้นประเทศญี่ปุ่น ผลผลิตมวลรวม
ภายในประเทศที่แท้จริง มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวในทิศทางตรงกันข้าม
และวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียมีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวของทุกประเทศส่วน
การวิเคราะห์สมการแนวโน้ม ปรากฏว่าจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละประเทศมีแนวโน้ม
เพิ่มขึ้น

ทิวา สมพร (2546) ได้ทำการศึกษาอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่
เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares)
ในการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) และใช้ข้อมูลทศวรรษ
ปีระหว่างปี พ.ศ. 2530-2545 โดยใช้แบบจำลองในการศึกษาดังนี้

$$N = f(E, Y, N_{t-1}, \text{BUDGET})$$

กำหนดให้

- N = จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย
 E = ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ
 Y = รายได้จากการท่องเที่ยวต่อปี
 N_{t-1} = จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย
 ในปีที่ผ่านมา
 BUDGET = งบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์

แบบจำลองของอุปสงค์นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยกับปัจจัยต่างๆ

$$N = 2722869 - 688.5140E + 13.45477 Y + 0.6647646 N_{t-1} - 0.843645 AR(3) \\ (-2.76016)** (3.034602)** (3.034602)**$$

$$R - \text{Squared} = 0.990030 \quad F - \text{Statistic} = 173.7708$$

$$D.W. = 2.232295$$

โดยที่ ** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

ผลการศึกษาพบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ แสดงว่าการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ แสดงว่าค่าใช้จ่ายสูงย่อมมีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยในปีถัดมา แสดงว่าจำนวนนักท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน ส่วนงบประมาณในการส่งเสริมการท่องเที่ยวไม่มีนัยสำคัญ

บทที่ 3

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ได้ให้ความหมายของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวว่าหมายถึง อุตสาหกรรมที่จัดให้มีหรือให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร โดยมีค่าตอบแทน และยังมีหมายรวมถึง

1. ธุรกิจนำเที่ยว
2. ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว
3. ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการและสถานที่ตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยว
4. ธุรกิจขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว
5. การดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง งานออกร้าน การโฆษณาเผยแพร่ หรือการดำเนินการอื่นใดโดยมีความมุ่งหมายเพื่อชักนำ หรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว

ดังนั้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงหมายถึง อุตสาหกรรมบริการที่มีการดำเนินงานธุรกิจขนาดใหญ่มีขอบเขตกว้าง ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภทประสานกันเพื่อตอบสนองความต้องการ และอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งธุรกิจต่างๆ เหล่านี้สามารถแบ่งออกได้เป็น

1. ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจที่พักแรม (Accommodation) ธุรกิจการขนส่ง (Transportation) ธุรกิจภัตตาคาร (Restaurants) ธุรกิจนำเที่ยว (Travel Expeditors)
2. ธุรกิจที่สนับสนุนการท่องเที่ยว ให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ความสะดวกสบาย และความพอใจสูงสุด ได้แก่ ธุรกิจเพื่อการบันเทิงพักผ่อน และกิจกรรมการท่องเที่ยว (Recreational Facilities and Tourist Attractions) รวมทั้งธุรกิจสินค้าของที่ระลึก ธุรกิจเหล่านี้ทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวหลากหลายมากขึ้น นักท่องเที่ยวสามารถ

เลือกใช้บริการได้ตามความพอใจของตน ทั้งที่มีในรายการทัวร์ปกติ และรายการทัวร์เพื่อเลือกซื้อ (Optional Tour)

3. ธุรกิจการค้าและบริการอื่นๆ (Miscellaneous) เช่น สถานีบริการน้ำมัน ร้านขายของชำ ร้านขายเสื้อผ้า ร้านขายอุปกรณ์การกีฬา ธุรกิจการรักษาพยาบาลและเสริมสุขภาพ ธุรกิจเสริมความงาม ฯลฯ ซึ่งเป็นธุรกิจที่มุ่งตอบสนองลูกค้าทั่วไป รวมทั้งนักท่องเที่ยวด้วย ธุรกิจในประเภทนี้เป็นธุรกิจที่ทำให้การบริการนักท่องเที่ยวสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการวิจัยการท่องเที่ยว (Destination Development and Travel Research) ประกอบด้วย การส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยว การวิจัยและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว การลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ให้บริการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรผู้ให้บริการ ซึ่งดำเนินงานโดยองค์กรภาครัฐ (Government Offices) และองค์กรพัฒนาภาคเอกชน (Non Government Organization-NGO)

การท่องเที่ยว

ในปี ค.ศ. 1968 (พ.ศ. 2506) องค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO: World Tourism Organization) ได้จัดประชุมว่าด้วยเรื่อง การเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Travel and Tourism) ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี โดยได้เสนอแนะให้ประเทศสมาชิกใช้คำนิยามของการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวไว้ดังนี้

การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน และพักผ่อนหย่อนใจ โดยเป็นการเดินทางที่มีเจตนาสำคัญอยู่ 3 ประการ ได้แก่

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพ หรือเพื่อหารายได้

Travellers หมายถึง ผู้เดินทาง นักเดินทาง นักท่องเที่ยว ซึ่งจะรวมทั้งผู้ที่สามารถนำมาจัดเก็บเป็นข้อมูลสถิติได้ เช่น นักท่องเที่ยว (Tourist) และเก็บรวบรวมเป็นสถิติไม่ได้ เช่น ผู้อพยพ (Immigrants) ผู้เร่ร่อน (Nomads) ผู้โดยสารที่เดินทางผ่าน (Transit Passengers) ผู้ทำงานตามชายแดน (Border Workers) ผู้ปฏิบัติราชการที่ได้รับมอบหมายในประเทศนั้นๆ (Diplomats, Representatives of Consulates, Members of Armed Force) และผู้ลี้ภัย (Refugees)

Visitors หมายถึง ผู้มาเยือน นักท่องเที่ยว โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. Tourists หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน เดินทางมาเยือนและพักอยู่ในประเทศตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป โดยใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ (Local Accommodation) โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวได้ดังนี้

International Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน เดินทางเข้ามาในประเทศและพำนักอยู่ครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง (1 คืน) แต่ไม่มากกว่า (60 วัน)

Domestic Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืนอาจเป็น คนไทย หรือคนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศเดินทางมาจากจังหวัดที่อยู่อาศัยปกติของตน ไปยังจังหวัดอื่นๆ โดยมีระยะเวลาที่พำนักอยู่ไม่เกิน 60 วัน

2. Excursionists หมายถึง นักทัศนาจร นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน (Day Visitor) เดินทางมาเยือนชั่วคราว และอยู่ในประเทศน้อยกว่า 24 ชั่วโมง โดยไม่ได้ใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ผู้ที่เดินทางมากับเรือสำราญ (Cruise) โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวในทำนองเดียวกัน คือ

International Excursionist หมายถึง นักทัศนาจรระหว่างประเทศ

Domestic Excursionist หมายถึง นักทัศนาจรภายในประเทศ

วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว (Tourism Suppliers) นิยมแบ่งวัตถุประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การพักผ่อนเมื่อมีเวลาว่าง (Leisure) ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการ (Recreation) วันหยุด (Holiday) เพื่อสุขภาพ (Health) การศึกษา (Study) ศาสนา (Religion) และการกีฬา (Sport)
2. การติดต่อธุรกิจ (Business) ได้แก่ การประชุม (Meeting) การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย (Mission) การเยี่ยมญาติ (Visitation)

ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

การลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนอกจากผลประโยชน์จะตกอยู่ในประเทศแล้ว ยังช่วยสร้างงานอาชีพอีกหลายแขนง และยังทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจอีกด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเชิงเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ย่อมสนับสนุนให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดรายได้จากการขายบริการ และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้เกิดการหมุนเวียนของกระแสเงินไปทุกระดับของสังคมอย่างทั่วถึง สร้างรายได้ให้แก่ประเทศต่างๆ อย่างมากมาย ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ รายได้ที่เกิดขึ้นจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นรายได้ที่เกิดจากการซื้อขายสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยวทั้งภายใน และนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ

2. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ การลงทุนจากต่างประเทศทำให้เกิดการเพิ่มปริมาณของกระแสการเงินเข้ามาหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ เกิดการกระจายรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ

ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตเป็นสังคมเมือง เช่น การสร้างโรงแรม การสร้างสนามบิน เป็นต้น

3. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ภูมิภาคหรือท้องถิ่นใดที่มีแหล่งท่องเที่ยวทำให้มีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ท่าเรือ โทรศัพท์ โครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวนอกจากจะอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวแล้วยังทำให้ประชากรในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ได้รับความสะดวกในการดำรงชีวิตอีกด้วย

4. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสร้างความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม การที่จะอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้นั้นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องจะต้องมีปริมาณที่เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบายระหว่างการท่องเที่ยว เช่น สถานที่พักแรม การขนส่ง การเกษตร การผลิตอาหารสำเร็จรูป การก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และร้านค้าประเภทต่างๆ เป็นต้น นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวมากขึ้นเท่าใด สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ก็ต้องสร้างให้เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยว ทำให้มีความเจริญเติบโตในภูมิภาคและท้องถิ่นนั้นๆ

5. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรให้สูงขึ้น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพที่หลากหลาย มีการจ้างงานในสถานประกอบการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรดีขึ้น

6. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทในการเสริมสร้างสันติภาพ สัมพันธไมตรี และความเข้าใจอันดี ซึ่งองค์การท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ ถือว่า “การเดินทางท่องเที่ยวเป็นสิทธิมนุษยชนอย่างหนึ่งที่รัฐพึงสนับสนุน” การเดินทางท่องเที่ยวทำให้ผู้คนที่แตกต่างกันในถิ่นที่อยู่อาศัย ภาษา และวัฒนธรรม ได้พบปะสร้างสัมพันธไมตรีต่อกัน ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างประชากรในประเทศ

7. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทในการสนับสนุนฟื้นฟูและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในชุมชนต่างๆ ได้วิวัฒนาการสืบทอดต่อเนื่องกันมานับร้อยปีจนมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง และมีความแตกต่าง

กันไปในแต่ละชุมชน จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาเรียนรู้ สำหรับนักท่องเที่ยว การสนับสนุนให้คนในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมดังกล่าวจะนำไปสู่ความรักและความหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมของชาติในการช่วยกันฟื้นฟูและอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวคือ ความสนใจในวัฒนธรรมของประเทศอื่น หรือสังคมอื่น เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วมนุษย์เราจะสนใจใน ภาษา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่แตกต่างไปจากของตนเอง การเรียนรู้วิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละสังคมที่แตกต่างกันจึงเป็นสิ่งดึงดูดใจที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

8. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกระตุ้นให้คิดค้นนำทรัพยากรส่วนเกินมาผลิตเป็นสินค้าที่ระลึก การนำวัสดุที่เหลือใช้หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว มาทำการผลิตเป็นสินค้าที่ระลึกเพื่อจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว โดยใช้เวลารว่างจากงานประจำ เป็นอาชีพเสริมหรือการผลิตเป็นอุตสาหกรรมในครอบครัว ทำให้ประชากรในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นและนำรายได้เหล่านั้นมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัว นอกจากทำให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์กับตนเองและสังคมแล้ว ยังเป็นการนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด

9. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีขีดจำกัดในเรื่องการผลิตเนื่องจากผลผลิตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เสนอขายให้แก่นักท่องเที่ยวคือ ความสวยงามของธรรมชาติ ชายทะเล ป่าไม้ ภูเขา และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นรูปธรรมที่มีความยั่งยืน ดังนั้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงได้รับการสนับสนุนจากองค์การท่องเที่ยวโลกอย่างจริงจังที่จะให้ประเทศที่กำลังพัฒนาได้สนใจและหันมาใช้อุตสาหกรรมนี้ให้เป็นประโยชน์เพิ่มเติมต่ออาชีพเกษตรกรรม หรืออุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิม ซึ่งนับเป็นความได้เปรียบอย่างมากของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

10. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือในประเทศเกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศ เมื่อประชาชนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญและคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งนำประโยชน์มาสู่ตนเองและ

ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ทำให้เกิดแนวร่วมในการรักษาและหวงแหนทรัพยากรท่องเที่ยวตลอดไป

11. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้มีการศึกษาค้นคว้าแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวแก่สาธารณชน เช่น การผลิตสารคดีเรื่องราวของจังหวัดต่างๆ ประเทศต่างๆ ทำให้สาธารณชนได้รู้จักและเกิดแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว หรือต้องการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป และยังมีการรวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับป่าไม้ สัตว์ป่า สัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

12. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการพัฒนาด้านระบบเทคโนโลยี การสื่อสารด้วยระบบเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้เกิดความสะดวก และรวดเร็วในการจองที่พักของโรงแรม จองที่นั่งบนเครื่องบิน หาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การจองการนำเที่ยวในต่างประเทศ ฯลฯ ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถหาข้อมูลในการเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง

นโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

ในการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยในช่วงทศวรรษหน้า ให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง และเติบโตอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงมีนโยบายด้านการท่องเที่ยวในเชิงรุกของประเทศไทยซึ่งได้กำหนดไว้ ดังนี้

1. พัฒนาให้ประเทศไทยคงความเป็นผู้นำทางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวสู่ความเป็น World Class Destination
2. พัฒนาการท่องเที่ยวของไทยให้เป็นสาขาหลักทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญควบคู่ไปกับสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
3. เร่งรัดให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวออกสู่ภูมิภาคอื่นๆ นอกเหนือจากเมืองท่องเที่ยวหลักในปัจจุบัน
4. ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ทันสมัยเพื่อให้ผู้ประกอบการของไทยมีความพร้อมในการแข่งขันที่จะตามมาจากการเปิดเสรีทางการค้า

5. สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมและเข้มแข็งในการบริหารจัดการในบริการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง

6. อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยให้คงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ และสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทยที่ชัดเจน

อุปสรรคและปัญหาของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย

มีหลายอุปสรรคสำคัญที่อาจส่งผลให้การท่องเที่ยวไทยในปี พ.ศ. 2547 ประสบกับภาวะชะลอตัวจนไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น ภัยจากการก่อการร้าย ซึ่งยังปรากฏอยู่ทั่วโลก โดยเฉพาะแถบตะวันออกกลาง และไม่มีแนวโน้มที่จะยุติได้ในระยะเวลาอันสั้น รวมทั้งการกลับมาระบาดของอีกครั้งของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลัน (SARS) ซึ่งจากข่าวพบว่ามีผู้ติดเชื้ออีกในช่วงปลายปี พ.ศ. 2546 และมีผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นในจีนและฮ่องกง และล่าสุดคือ การเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนกในเอเชีย ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2546 ถึงแม้ว่าจะไม่รุนแรงเท่า SARS เนื่องจากไม่พบว่ามี การติดต่อระหว่างคนสู่คน และกลุ่มคนที่เสี่ยงต่อโรคก็มีเฉพาะผู้ที่ทำงานใกล้ชิด และทำงานในฟาร์มสัตว์ปีก แต่ในขณะนี้โรคระบาดดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อภาวะการณ์ท่องเที่ยวแล้ว โดยสังเกตได้จากสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งเริ่มมีนักท่องเที่ยวน้อยลง มีนักท่องเที่ยวบางกลุ่มชะลอการเดินทาง ขณะที่ยอดการจองตั๋วเครื่องบินของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเดินทางมายังประเทศไทยชะลอตัวลง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวแถบเอเชีย โดยสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATA) คาดว่าสถานการณ์ไข้หวัดนกจะส่งผลกระทบต่อ การท่องเที่ยวไทยมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของภาครัฐในการควบคุมการระบาดของโรค ทั้งนี้ การระบาดของโรคไข้หวัดนกอาจส่งผลให้อัตราการเติบโตของ การท่องเที่ยวในช่วงไตรมาสแรกของประเทศไทยต่ำกว่าไตรมาสอื่นๆ หรือเติบโตไม่มากนัก อย่างไรก็ตามมีการคาดว่า การระบาดของไข้หวัดนกจะส่งผลกระทบในระยะสั้นเท่านั้นและไม่กระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติของไทยในปี พ.ศ. 2547 ที่ตั้งไว้ประมาณ 12 ล้านคน ล่าสุดตลาดนักท่องเที่ยวแถบเอเชียของไทย โดยเฉพาะประเทศ

จีน ญี่ปุ่น เกาหลี และไต้หวัน มีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลงประเทศละประมาณ 10% แต่ตลาดในภูมิภาคยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย ยังไม่ได้รับผลกระทบแต่อย่างใด ส่วนการจัดโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศเพื่อนบ้าน อาจมีผลทำให้ส่วนแบ่งตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลง เนื่องจากประเทศต่างๆ ย่อมมีการดำเนินงานและจัดกิจกรรม รวมทั้งโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเช่นกัน โดยในปัจจุบันประเทศจีนถือครองส่วนแบ่งตลาดท่องเที่ยวในเอเชียสูงที่สุดประมาณ 33 ล้านคนต่อปี อันดับ 2 คือ มาเลเซีย ประมาณ 12 ล้านคนต่อปี นอกจากนี้ปัญหาความไม่สงบและเหตุการณ์การก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของประเทศไทยที่มีผลต่อความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ทำให้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรง คือ การท่องเที่ยวในภาคใต้ของไทยโดยตรง และผลกระทบทาง อ้อมต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยรวม

แนวโน้มภาวะการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2547

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization-WTO) ได้คาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. 2547 นักท่องเที่ยวจะเริ่มกลับมาเดินทางท่องเที่ยวอีกครั้ง โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียที่เป็นจุดศูนย์กลางของการท่องเที่ยวจากทั่วโลกจะมีปริมาณเพิ่มขึ้น 4-7% ในขณะที่คณะกรรมการตรวจสอบการท่องเที่ยวนานาชาติคาดว่าในปี พ.ศ. 2547 ทุกตลาดการท่องเที่ยวจะมีการเติบโตเพิ่มขึ้นจากปีก่อน หลังจากชบเซาในช่วงที่ผ่านมาจากวิกฤตโรคทางเดินหายใจเฉียบพลัน (SARS) โดยภูมิภาคเอเชียขยายตัว 10% แอฟริกา 6% อเมริกา 5% และยุโรป 3% อย่างไรก็ตาม การคาดการณ์ดังกล่าวไม่ได้คำนึงถึงสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งประเทศในภูมิภาคเอเชียรวมทั้งประเทศไทยกำลังเผชิญกับการระบาดของโรคไข้หวัดนกในขณะนี้ และยังไม่แน่ชัดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาวะการท่องเที่ยวทั่วโลกและภูมิภาคเอเชียมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตามหากทางการสามารถดำเนินการควบคุมโรคระบาดดังกล่าวได้ ประกอบกับการดำเนินมาตรการ และกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ทยอยออกมาเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในช่วงปลายปีก่อน และต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2547 จะส่งผลให้สถานการณ์ท่องเที่ยวไทยดีขึ้น

และขยายตัวเพิ่มขึ้นได้ ทั้งนี้การที่รัฐบาลคาดว่าในอีก 5 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงถึง 30 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วน 50% ของจำนวนประชากรในประเทศ ประกอบกับเป้าหมายผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ GDP ในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งเติบโตในอัตรา 8% อีกทั้งการที่ในปีนี้เป็นปีเริ่มต้นของแผน ยุทธศาสตร์ 3 ปี (พ.ศ. 2547-2549) ซึ่งมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเอเชีย (Tourism Capital of Asia) คาดว่าจะมีส่วนสนับสนุนให้อัตราการขยายตัวทั้งด้านจำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวในปีนี้อยู่สูงกว่าปีก่อนซึ่งยังมีอีกหลายปัจจัยสำคัญจากทั้งในภาครัฐและเอกชนที่จะเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของภาคการท่องเที่ยวไทย

คุณลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก

ในการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย จะแบ่งการศึกษาออกเป็น

1. คุณลักษณะของนักท่องเที่ยว
2. วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย
3. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก

1. คุณลักษณะเกี่ยวกับสัญชาติ (Nationality) และถิ่นที่อยู่ (Country of Resident) จากตารางที่ 7 และภาพที่ 6 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยตลอด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกจำแนกตามถิ่นที่อยู่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2544 กับ พ.ศ. 2545 จะพบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2544 ร้อยละ 7.71 คือเพิ่มขึ้นจาก 6,064,117 คน เป็น 6,531,546 คน

และถ้าพิจารณาจากตารางที่ 8 และภาพที่ 7 จะเห็นว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด 7 อันดับแรก คือ ประเทศ มาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน เกาหลี สิงคโปร์ ใต้หวัน และฮ่องกง โดยมี ส่วนแบ่งในตลาดการท่องเที่ยวของไทยคิดเป็นร้อยละ 11.92 11.24 7.02 6.59 6.28 6.20 และ 4.84 ซึ่งรวมแล้วคิดเป็นร้อยละ 54.09 ของจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

2. คุณลักษณะเกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ เมื่อพิจารณาลักษณะทางด้าน เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากตารางที่ 9 จะพบว่า นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นเพศชายร้อยละ 57.89 เป็นเพศหญิงร้อยละ 42.11 โดยนักท่องเที่ยวจะมีอายุอยู่ในช่วง 25-34 มากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25.83 รองลงมาได้แก่นักท่องเที่ยวที่มีอายุอยู่ในช่วง 35-44 ปี 45-54 ปี มากกว่า 55 ปี และ ต่ำกว่า 25 ปี ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวแล้วจะพบว่านักท่องเที่ยวในกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 55 ปี มีอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวเป็นอันดับ หนึ่ง ซึ่งในปี พ.ศ. 2545 นักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2544 ถึงร้อยละ 16.99 รองลงมาได้แก่นักท่องเที่ยวที่มีอายุอยู่ในช่วง 45-54 ปี 35-44 ปี 25-34 ปี และต่ำกว่า 25 ปี ตามลำดับ

และเมื่อพิจารณาถึงอาชีพของนักท่องเที่ยวจะพบว่า นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยประกอบ อาชีพเป็นผู้ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการค้าขาย (Commercial Personnel) มากที่สุดซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 18.94 รองลงมาได้แก่ ผู้ใช้แรงงานหรือลูกจ้าง (Labourers Production) คิดเป็น ร้อยละ 17.33 นักวิชาชีพ (Professional) ร้อยละ 11.15 และนักบริหารหรือผู้จัดการ (Admin & Managerial) ร้อยละ 6.78

วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาประเทศไทย

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 9 วัตถุประสงค์อันดับหนึ่งของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางมายังประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545 ได้แก่ การมาท่องเที่ยวพักผ่อน (Holiday) คิดเป็นร้อยละ 89.41 รองลงมาคือ เพื่อติดต่อธุรกิจ ร้อยละ 7.54 ประชุมหรือสัมมนา ร้อยละ 1.09 และเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ร้อยละ 1.96

พฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยว

พฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545 เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 9 จะเห็นว่า มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาประเทศไทยเป็นครั้งแรก (First Visit) คิดเป็นร้อยละ 40.39 และเป็น การกลับมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยอีกครั้ง (Revisit) ร้อยละ 59.61 โดยลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวจะพบว่า มีนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยตนเอง ร้อยละ 78.01 ส่วนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมา กับบริษัททัวร์คิดเป็นร้อยละ 21.99 โดยนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยนิยมเข้าพักตามโรงแรมมากที่สุดซึ่งคิดเป็นร้อยละ 92.85 รองลงมาได้แก่บ้านเพื่อน หรือบ้านญาติ เกสต์เฮาส์ และตามสถานที่อื่นๆ

ส่วนเดือนที่นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางเข้ามาประเทศไทยมากที่สุด 5 เดือนแรกเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 10 และภาพที่ 8 จะพบว่าได้แก่เดือนธันวาคม ซึ่งมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทย 628,676 คน คิดเป็นร้อยละ 9.62 เดือนกุมภาพันธ์มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวน 600,672 คน คิดเป็นร้อยละ 9.19 เดือนสิงหาคมมีนักท่องเที่ยวเข้ามา 574,078 คน คิดเป็นร้อยละ 8.79 เดือนมีนาคมมีนักท่องเที่ยวเข้ามา 563,794 คน คิดเป็นร้อยละ 8.63 และในเดือนพฤศจิกายนมีนักท่องเที่ยวเข้ามา 552,721 คน คิดเป็นร้อยละ 8.46 ตามลำดับ และมีวันพักเฉลี่ยอยู่ที่ 5.31 วัน

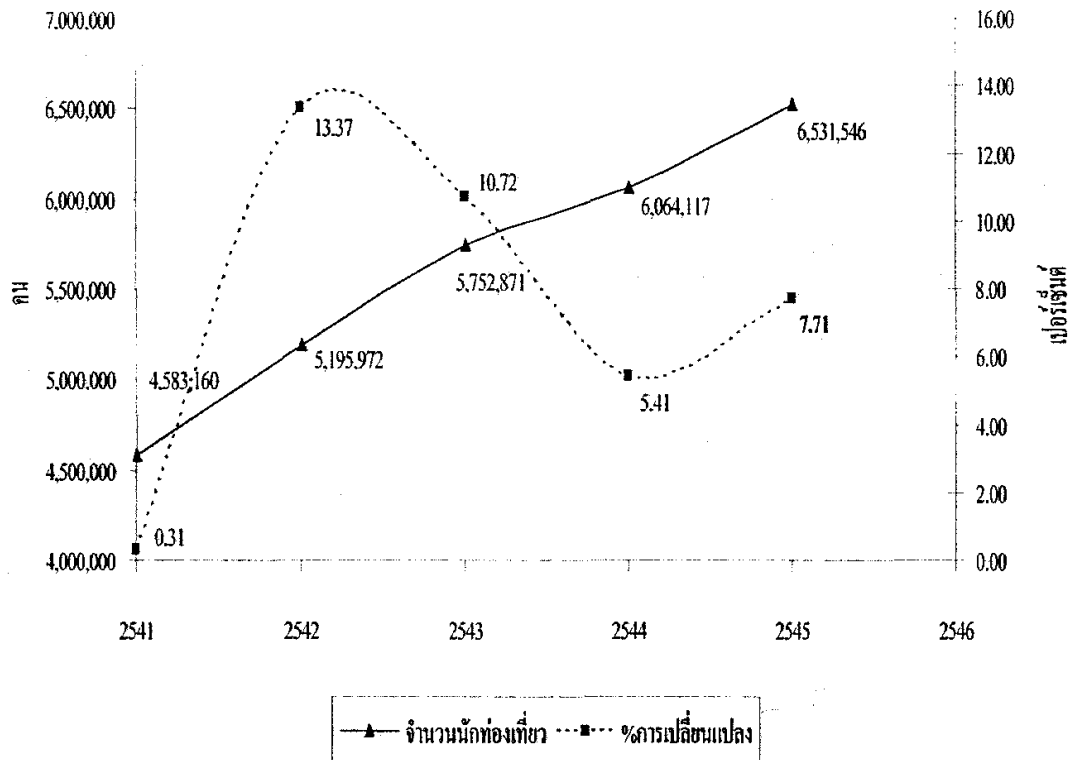
และเมื่อพิจารณาลักษณะการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จากตารางที่ 11 จะเห็นว่าในปี พ.ศ. 2545 นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกมี ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย 4,244.14 บาทต่อคนต่อวัน โดยประเทศที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยมากที่สุด 6 อันดับแรก ได้แก่ ประเทศบรูไน ซองกง เกาหลี อินโดนีเซีย ใต้หวัน และญี่ปุ่น ซึ่งมีค่าใช้จ่าย 4,913.79 4,662.38 4,510.06 4,398.18 4,257.12 และ 4,247.94 บาท ต่อคนต่อวันตามลำดับ ซึ่งจากภาพที่ 9 จะพบว่าค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะนำไป ในการจับจ่ายเพื่อซื้อสินค้าร้อยละ 28.44 รองลงมาได้แก่ การใช้จ่ายในด้านที่พักร้อยละ 26.82 ค่าอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 16.86 การใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงสนุกสนาน ร้อยละ 12.21 การเดินทางร้อยละ 8.41 การท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่างๆ ร้อยละ 4.38 และค่าใช้จ่ายในด้านอื่นๆ ร้อยละ 2.88

ตารางที่ 7 จำนวนและเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จากภูมิภาคเอเชียตะวันออกที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2541-2545

พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชีย ตะวันออก	%การเปลี่ยนแปลง
2541	4,583,160	0.31
2542	5,195,972	13.37
2543	5,752,871	10.72
2544	6,064,117	5.41
2545	6,531,546	7.71

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ภาพที่ 6 จำนวนและเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2541-2545

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

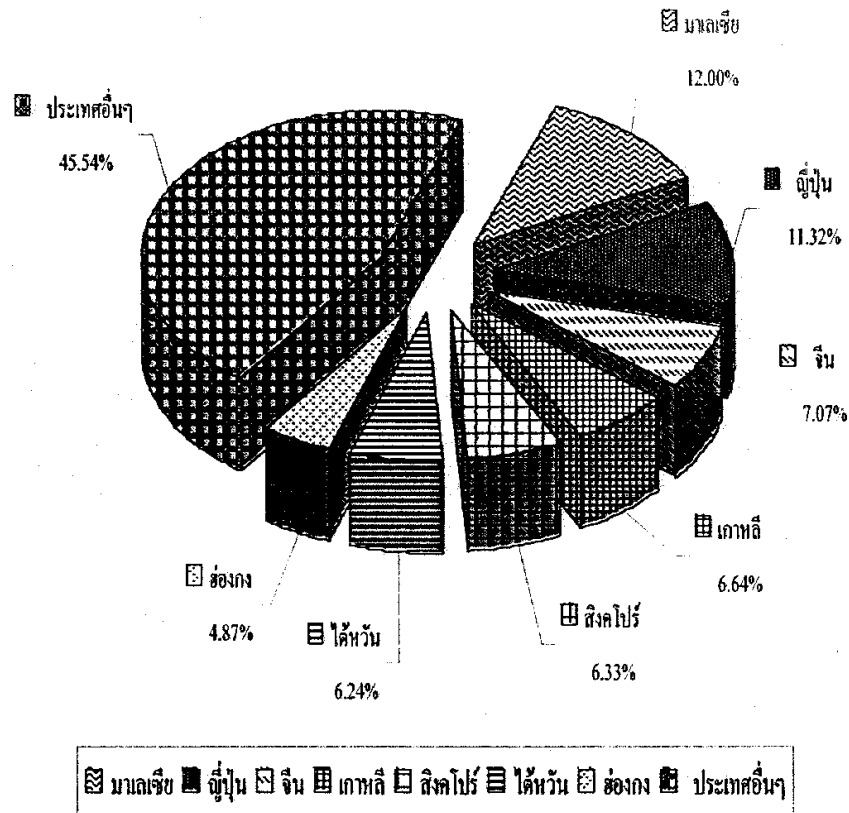
กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ตารางที่ 8 จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศหลักในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และ
เปอร์เซ็นต์เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ
ทั่วโลกที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545

ประเทศ	พ.ศ. 2545	
	จำนวนนักท่องเที่ยว	ส่วนแบ่งในตลาดท่องเที่ยวของประเทศไทยคิดเป็น%
มาเลเซีย	1,296,109	11.92
ญี่ปุ่น	1,222,270	11.24
จีน	763,139	7.02
เกาหลี	716,778	6.59
สิงคโปร์	683,296	6.28
ไต้หวัน	673,652	6.20
ฮ่องกง	526,138	4.84
รวม	5,881,382	54.09
ประเทศอื่นๆ	4,917,685	45.91
รวมทั้งหมด	10,799,067	100.00

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ภาพที่ 7 จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศหลักในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเปอร์เซ็นต์เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ ทั่วโลกที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ตารางที่ 9 ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกที่
เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545

ลักษณะทั่วไป	อัตราส่วนร้อยละ	% การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปี พ.ศ. 2544
เพศ		
ชาย	57.89	6.68
หญิง	42.11	8.72
อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 25	14.14	0.02
25 - 34	25.83	4.09
35 - 44	25.12	8.00
45 - 54	19.67	11.73
มากกว่า 54	15.24	15.24
ความถี่ในการเข้ามาท่องเที่ยว		
มาเป็นครั้งแรก	54.54	13.95
กลับมาท่องเที่ยวซ้ำ	45.46	1.07
วิธีการเดินทางมาท่องเที่ยว		
มา跟团ทัวร์	57.40	15.52
มาด้วยตนเอง	42.60	-1.29
วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว		
พักผ่อน	89.41	9.45
ติดต่อธุรกิจ	7.54	-9.30
ประชุม/สัมมนา	1.09	-23.80
อื่นๆ	1.96	38.95
สถานที่พักอาศัย		
โรงแรม	92.85	1.65
บ้านเพื่อน/ญาติ	0.33	-10.61
เกสต์เฮาส์	0.03	-44.15
อื่นๆ	6.79	530.34
อาชีพ		
นักวิชาชีพ	9.97	11.15
นักบริหารหรือผู้จัดการ	9.89	6.78
ผู้ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการค้าขาย	18.94	7.24
ผู้ใช้แรงงานหรือลูกจ้าง	17.33	-4.88
อื่นๆ	43.87	13.26

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

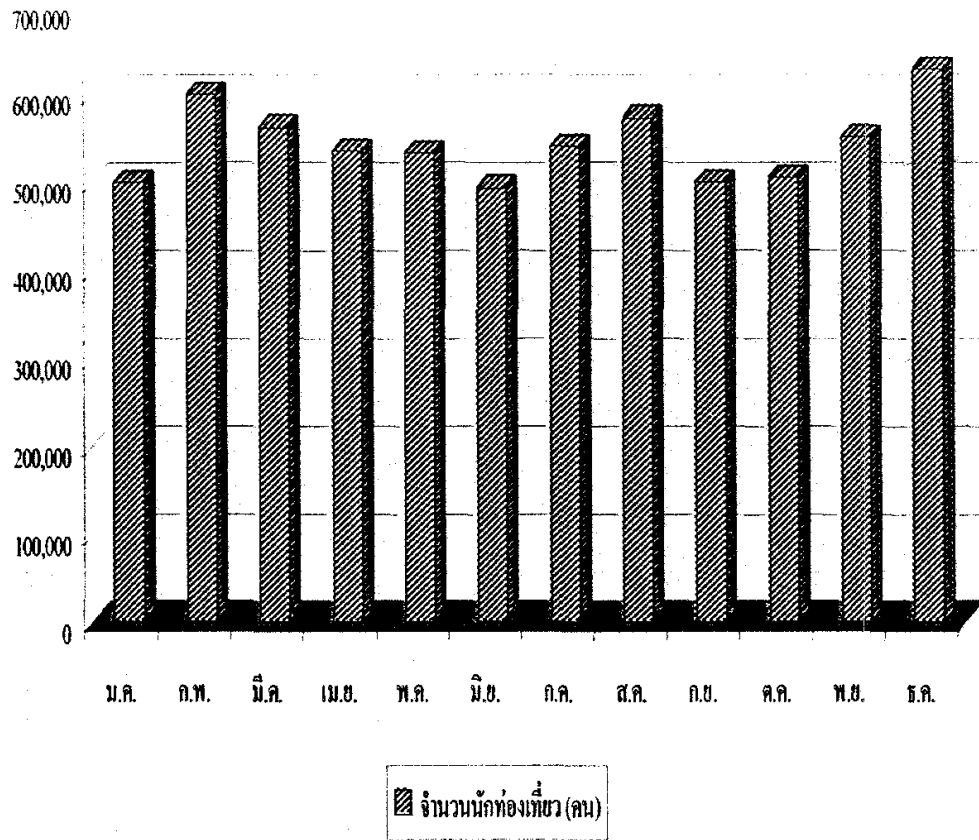
กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ตารางที่ 10 จำนวนนักท่องเที่ยวและวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชีย
ตะวันออกแบ่งตามเดือนต่างๆ ในปี พ.ศ. 2545

เดือน	จำนวนนักท่องเที่ยว	จำนวนนักท่องเที่ยวคิดเป็น%	วันพักเฉลี่ย
ม.ค.	501,358	7.68	5.22
ก.พ.	600,672	9.20	5.44
มี.ค.	563,794	8.63	5.30
เม.ย.	536,407	8.21	5.41
พ.ค.	533,728	8.17	5.08
มิ.ย.	493,923	7.56	5.32
ก.ค.	541,381	8.29	5.33
ส.ค.	574,078	8.79	5.46
ก.ย.	499,992	7.66	5.23
ต.ค.	504,816	7.73	5.47
พ.ย.	552,721	8.46	5.04
ธ.ค.	628,676	9.63	5.36
รวม	6,531,546	100.00	
เฉลี่ย	544,296		5.31

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ภาพที่ 8 จำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

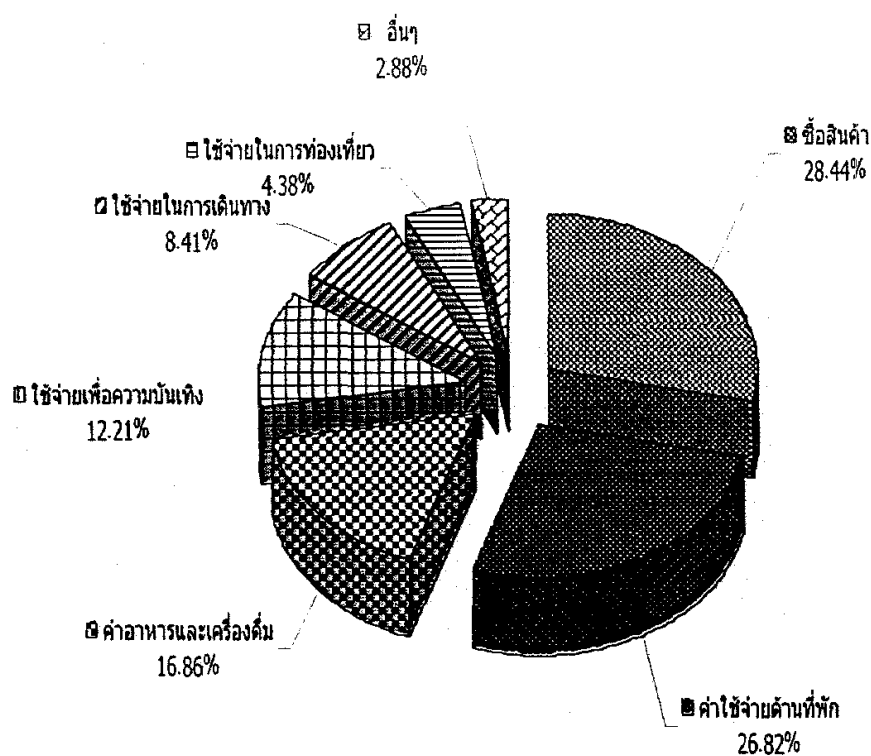
กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ตารางที่ 11 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวแยกตามประเทศ

ประเทศ	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน
บรูไน	4,913.79
กัมพูชา	3,555.79
อินโดนีเซีย	4,398.18
ลาว	2,580.60
มาเลเซีย	4,268.21
พม่า	4,345.75
ฟิลิปปินส์	4,007.87
สิงคโปร์	4,068.87
เวียดนาม	3,873.95
จีน	4,054.52
ฮ่องกง	4,662.38
ญี่ปุ่น	4,247.94
เกาหลี	4,510.06
ไต้หวัน	4,257.12
อื่นๆ	3,959.93
เฉลี่ย	4,244.14

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ซื้อสินค้า ■ ค่าใช้จ่ายด้านที่พัก ■ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ■ ใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง ■ ใช้จ่ายในการเดินทาง ■ ใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ■ อื่นๆ

ภาพที่ 9 สัดส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวนในปี พ.ศ. 2545

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี 2545.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

บทที่ 4

วิธีการดำเนินการวิจัยและผลการวิเคราะห์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) และทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับปัจจัยต่างๆ คือ รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวงบประมาณสนับสนุนการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาของประเทศไทย จำนวนนักท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมา สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศของนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันในการท่องเที่ยวในประเทศไทย อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศนักท่องเที่ยวกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย ส่วนตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ได้แก่ เหตุการณ์ไม่สงบหรือวิกฤตต่างๆ ทั้งภายในประเทศ และ นอกประเทศ การเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย และปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

โดยการศึกษาในครั้งนี้จะพิจารณานักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งจะทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มประเทศหลักๆ ที่ทำรายได้มากกว่า 10% หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่า 10% ของรายได้ และจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดจากภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (พิจารณาจากตารางที่ 6) ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ จีน ญี่ปุ่น และฮ่องกง โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525-2544

ยกเว้นเฉพาะประเทศจีนซึ่งใช้ข้อมูลในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2529-2543 ซึ่งสามารถแสดงแบบจำลองของการศึกษาได้ดังนี้

$$NTi = \beta_0 + \beta_1 YDi + \beta_2 BUDL + \beta_3 NTiL + \beta_4 YPEi + \beta_5 YPCTi + \beta_6 EXPi + \beta_7 CCPIi \\ + \beta_8 DMY1 + \beta_9 DMY2 + \beta_{10} DMY3$$

โดยกำหนดให้

β_0 = ค่าคงที่

$\beta_1 - \beta_{10}$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

NTi = จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศ i

$NTiL$ = จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศ i ในปีที่ผ่านมา

$EXPi$ = ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวจากประเทศ i ในการท่องเที่ยวประเทศไทย

$CCPIi$ = อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคในประเทศ i กับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย

YDi = รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวจากประเทศ i

$YPEi$ = สัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวจากประเทศ i เทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวจากประเทศ i

$YPCTi$ = สัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวจากประเทศ i เทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย

$BUDL$ = งบประมาณสนับสนุนการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาของประเทศไทย

$DMY1$ = 1 เหตุการณ์ไม่สงบหรือวิกฤตต่างๆ ทั้งภายในประเทศ และนอกประเทศ
= 0 เหตุการณ์ปกติ

$DMY2$ = 1 การเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย
= 0 การใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบอื่นๆ

$DMY3$ = 1 ปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

= 0 ปีที่ไม่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

สมมติฐาน

1. จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในปีที่ผ่านมา (NTiL)

การที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ใดแล้วเกิดความประทับใจ ก็จะนำมาบอกกล่าวต่อๆ กัน ไป ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวสถานที่แห่งนั้น ดังนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยในปีที่ผ่านมา

2. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว (EXPI)

การที่นักท่องเที่ยวออกเดินทางท่องเที่ยวย่อมมีค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าของที่ระลึก ค่ายานพาหนะ ฯลฯ ซึ่งถ้าหากค่าใช้จ่ายต่างๆ เหล่านี้สูงขึ้นย่อมมีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยว ดังนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว

3. อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศของนักท่องเที่ยว เทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย

เป็นการพิจารณาสัดส่วนของดัชนีราคาผู้บริโภคเปรียบเทียบกัน ซึ่งถ้าหากสัดส่วนดังกล่าวนี้มีค่าสูงขึ้น แสดงว่าราคาของสินค้าในประเทศของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากกว่าราคาสินค้าในประเทศไทย ดังนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศของนักท่องเที่ยวเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย

4. รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยว

เมื่อนักท่องเที่ยวมีรายได้มากขึ้นย่อมทำให้การตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยว นั้นง่ายขึ้น และมีอำนาจในการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น โดยมีความกังวลเรื่องค่าใช้จ่าย ลดลง ดังนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยว

5. สัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว

เป็นการพิจารณาถึงรายได้ที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวเทียบกับค่าใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยว ซึ่งถ้าหากสัดส่วนดังกล่าวนี้มีค่าเพิ่มขึ้นแสดงว่ารายได้ของนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นมากกว่าค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทาง มาท่องเที่ยวในประเทศไทย จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนของรายได้ ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว

6. สัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับดัชนีราคา ผู้บริโภคในประเทศไทย

เป็นการพิจารณาถึงรายได้ที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวเทียบกับดัชนีราคา ผู้บริโภคของประเทศไทย ซึ่งถ้าหากสัดส่วนดังกล่าวนี้มีค่าเพิ่มขึ้นแสดงว่ารายได้ ของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากกว่าดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย ดังนั้นจำนวน นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย จะมีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับดัชนี ราคาผู้บริโภคในประเทศไทย

7. งบประมาณสนับสนุนการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาของประเทศไทย

งบประมาณที่รัฐบาลให้การส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ และพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น แต่การ ประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาต้องอาศัยเวลาที่จะทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ ดังนั้นจำนวน

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับงบประมาณสนับสนุนการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาของประเทศไทย

8. ตัวแปรหุ่น (DUMMY)

DMY = 1 เหตุการณ์ไม่สงบหรือวิกฤตต่างๆ
= 0 เหตุการณ์ปกติ

DMY2 = 1 การเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการ
ของประเทศไทย

= 0 การใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบอื่นๆ

DMY3 = 1 ปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

= 0 ปีที่ไม่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์

1. ประเทศมาเลเซีย

$$\begin{aligned}
 \text{NTM} = & 725833.2743 + 0.1954 \text{ NTML} - 457.810 \text{ EXPM} \\
 & \qquad\qquad\qquad (0.8984) \qquad\qquad\qquad (-2.0471)^* \\
 & + 1336027.6736 \text{ CCPIM} + 8.2061 \text{ YDM} - 49821.6558 \text{ YPEM} \\
 & \qquad\qquad\qquad (1.0947) \qquad\qquad\qquad (1.2335) \qquad\qquad\qquad (-1.7705) \\
 & + 130.4583 \text{ YPCTM} + 484.8684 \text{ BUDL} + 26621.2820 \text{ DMY1} \\
 & \qquad\qquad\qquad (0.1037) \qquad\qquad\qquad (3.2579)^{***} \qquad\qquad\qquad (0.8624) \\
 & - 202451.7831 \text{ DMY2} + 31825.7387 \text{ DMY3} \\
 & \qquad\qquad\qquad (-2.6357)^{**} \qquad\qquad\qquad (0.9280)
 \end{aligned}$$

R – Squared = 0.9679 Adjusted R – Squared = 0.9277

D.W. = 2.6347 F – Statistic = 24.1113

- โดยที่ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่า t – statistic
- * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
 - ** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
 - *** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรอิสระบางตัวมีค่า t – statistic ต่ำมากซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการที่ค่า D.W. เท่ากับ 2.6347 ทำให้เกิดปัญหาอัตสหสัมพันธ์ในตัวอย่าง จึงทำการตัดตัวแปรอิสระบางตัวออกและแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการเพิ่มตัวแปร AR(1) เข้าไปแล้วทำการวิเคราะห์ใหม่ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{NTM} = & 2149793.5921 - 608.130 \text{ EXPM} + 1568.3175 \text{ YPCTM} \\
 & \quad (-3.6701)^{***} \quad (1.9765)^* \\
 & - 54651.1749 \text{ YPEM} + 728.0145 \text{ BUDL} + 83350.7400 \text{ DMY1} \\
 & \quad (-2.8131)^{**} \quad (5.8905)^{***} \quad (3.1232)^{***} \\
 & - 286438.4263 \text{ DMY2} + 76998.7476 \text{ DMY3} - 0.6792 \text{ AR}(1) \\
 & \quad (-4.8857)^{***} \quad (3.7745)^{***}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{R – Squared} & = 0.9731 & \text{Adjusted R – Squared} & = 0.9492 \\
 \text{D.W.} & = 2.3843 & \text{F – Statistic} & = 40.7220
 \end{aligned}$$

- โดยที่ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่า t – statistic
- * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
 - ** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
 - *** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระต่างๆ สามารถอธิบายตัวแปรตามซึ่งก็คือปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียได้ร้อยละ 94.92 โดยมีค่า D.W. เท่ากับ 2.3843 ซึ่งตกอยู่ในช่วงที่ไม่เกิดปัญหาอัตสหสัมพันธ์

(Autocorrelation) เมื่อพิจารณาค่า F – Statistic ซึ่งมีค่าเท่ากับ 40.7220 ปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
- 2) สัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อรายได้ของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นนักท่องเที่ยวจึงมีทางเลือกที่จะไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่นได้มากขึ้น จึงทำให้ถึงแม้ว่าสัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเทียบกับค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเพิ่มขึ้นแต่ปริมาณนักท่องเที่ยวกลับลดลง
- 3) สัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
- 4) งบประมาณของรัฐบาลในการสนับสนุนการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
- 5) เหตุการณ์ไม่สงบต่างๆ ทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเกิดเหตุการณ์ไม่สงบต่างๆ ในต่างประเทศ โดยเฉพาะในช่วงที่ทำการศึกษา (พ.ศ. 2525-2544) จะเกิดเหตุการณ์อยู่ในภูมิภาคอื่นซึ่งไม่ใช่ภูมิภาคเอเชีย เช่น สงครามอ่าวเปอร์เซีย การก่อวินาศกรรม 11 กันยายน ทำให้นักท่องเที่ยวชะลอการเดินทางไปท่องเที่ยวในภูมิภาคที่ เกิดเหตุการณ์ไม่สงบแล้วหันมาท่องเที่ยวในประเทศที่มีพรมแดนติดกันซึ่งไม่จำเป็นต้องเดินทางโดยเครื่องบินและเป็น

ประเทศที่ไม่อยู่ในกลุ่มประเทศที่เสี่ยงต่อการโค่นก่อนการร้าย เช่น ประเทศไทย จึงทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียมีปริมาณเพิ่มขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่สงบต่างๆ

6) การเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปีที่ประเทศไทยเริ่มเปลี่ยนมาใช้ อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย (พ.ศ. 2540) เกิดเหตุการณ์วิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียพอดี ทำให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนลดลง

7) ปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

2. ประเทศสิงคโปร์

$$\begin{aligned}
 \text{NTS} &= -766920.4495 + 0.4918 \text{ NTSL} + 142.9123 \text{ EXPS} \\
 &\quad (3.8679)^{***} \quad (2.4932)^{**} \\
 &+ 359791.0845 \text{ CCPIS} - 0.1653 \text{ YDS} + 4605.3362 \text{ YPES} \\
 &\quad (1.0560) \quad (-0.5731) \quad (2.5397)^{**} \\
 &- 93.9645 \text{ YPCTS} - 19.0763 \text{ BUDL} - 17040.7571 \text{ DMY1} \\
 &\quad (-1.9149) \quad (-0.7908) \quad (-1.8096) \\
 &+ 47138.1803 \text{ DMY2} + 10716.8530 \text{ DMY3} \\
 &\quad (2.0395)^* \quad (1.0996)
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{R - Squared} &= 0.9963 & \text{Adjusted R - Squared} &= 0.9917 \\
 \text{D.W.} &= 2.7650 & \text{F - Statistic} &= 215.3328
 \end{aligned}$$

โดยที่ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่า t - statistic

* แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรอิสระบางตัวมีค่า t – statistic ต่ำมากซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการที่ค่า D.W. เท่ากับ 2.7650 ทำให้เกิดปัญหาอัตสหสัมพันธ์ในตัวทางลบ จึงทำการตัดตัวแปรอิสระบางตัวออกและแก้ปัญหาอัตสหสัมพันธ์โดยการเพิ่มตัวแปร AR(1) เข้าไปแล้วทำการวิเคราะห์ใหม่ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned} \text{NTS} = & - 73200.4600 + 0.5572 \text{ NTSL} + 31.4221 \text{ EXPS} + 1158.6369 \text{ YPES} \\ & (5.1714)^{***} \quad (4.0612)^{***} \quad (2.8251)^{***} \\ & - 21910.2709 \text{ DMY1} + 48289.990 \text{ DMY2} - 0.3759 \text{ AR}(1) \\ & (-2.4880)^{**} \quad (3.7459)^{***} \end{aligned}$$

R – Squared	=	0.9939	Adjusted R – Squared	=	0.9906
D.W.	=	2.2891	F – Statistic	=	299.2024

โดยที่ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่า t – statistic

- * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระต่างๆ สามารถอธิบายตัวแปรตามซึ่งก็คือปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ได้ร้อยละ 99.06 โดยมีค่า D.W. เท่ากับ 2.2891 ซึ่งตกอยู่ในช่วงที่ไม่เกิดปัญหาอัตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation) เมื่อพิจารณาค่า F – Statistic ซึ่งมีค่าเท่ากับ 299.2024 ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีรายละเอียดดังนี้

1) จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ในปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์มีรายได้สูงหรืออาจเป็นเพราะมีความพอใจในคุณภาพของการบริการ ทำให้นักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

3) สัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์เทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4) เหตุการณ์ไม่สงบต่างๆ ทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

5) การเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

3. ประเทศญี่ปุ่น

$$NTJ = 4423911.1281 + 0.6196 NTJL - 128.8282 EXPJ$$

$$(3.9095)^{***} \quad (-1.9430)$$

$$- 3427535.4027 CCPIJ - 0.6784 YDJ - 2078.5780 YPEJ$$

$$(-4.1566)^{***} \quad (-2.5039)^{**} \quad (-2.0654)^*$$

$$+ 104.4847 YPCTJ - 158.1826 BUDL - 86363.3849 DMY1$$

$$(3.5550)^{***} \quad (-2.3834)^{**} \quad (-4.1214)^{***}$$

$$+ 22256.6697 DMY2 + 64056.2466 DMY3$$

$$(0.4203) \quad (2.8247)^{**}$$

R – Squared = 0.9964 Adjusted R – Squared = 0.9918
 D.W. = 2.6548 F – Statistic = 219.6144

โดยที่ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่า t – statistic

- * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรอิสระบางตัวมีค่า t – statistic ต่ำมากซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการที่ค่า D.W. เท่ากับ 2.6548 ทำให้เกิดปัญหาอัตสหสัมพันธ์ในตัวอย่าง จึงทำการตัดตัวแปรอิสระบางตัวออกแล้วทำการวิเคราะห์ใหม่ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned} \text{NTJ} = & 2553207.3755 + 0.7491 \text{ NTJL} - 206.1226 \text{ EXPJ} - 1721330.4048 \text{ CCPII} \\ & (4.2059)^{***} \quad (-3.0722)^{***} \quad (-3.2669)^{***} \\ & - 3476.0731 \text{ YPEJ} + 115.2967 \text{ YPCTJ} - 81364.0941 \text{ DMY1} \\ & (-3.3519)^{***} \quad (3.2458)^{***} \quad (-3.3089)^{***} \end{aligned}$$

R – Squared = 0.9911 Adjusted R – Squared = 0.9867
 D.W. = 2.2254 F – Statistic = 223.1394

โดยที่ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่า t – statistic

- * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระต่างๆ สามารถอธิบายตัวแปรตามซึ่งก็คือปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นได้ร้อยละ 98.67 โดยมีค่า D.W. เท่ากับ 2.2254 ซึ่งตกอยู่ในช่วงที่ไม่เกิดปัญหาอัตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation) เมื่อพิจารณาค่า F – Statistic ซึ่งมีค่าเท่ากับ 223.1394 ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีรายละเอียดดังนี้

- 1) จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นในปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้
- 2) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้
- 3) อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคในประเทศญี่ปุ่นกับดัชนี ราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะถึงแม้ว่าการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย จะมากกว่าการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศญี่ปุ่น แต่เมื่อพิจารณาทั้งค่าครองชีพรวมถึงราคาสินค้าโดยทั่วไปของประเทศไทยแล้วยังนับว่าค่าอยู่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่น
- 4) สัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อรายได้ของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น นักท่องเที่ยวจึงมีทางเลือกที่จะไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่นได้มากขึ้น จึงทำให้ถึงแม้ว่าสัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นแต่ปริมาณนักท่องเที่ยวกลับลดลง
- 5) สัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

6) เหตุการณ์ไม่สงบต่างๆ ทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

4. ประเทศฮ่องกง

$$\begin{aligned}
 \text{NTH} = & -72952.9269 + 0.6346 \text{ NTHL} - 193.6477 \text{ EXPH} \\
 & \quad (3.2998)^{***} \quad (-1.4976) \\
 & + 232031.6565 \text{ CCPIH} - 0.7902 \text{ YDH} - 4199.1566 \text{ YPEH} \\
 & \quad (0.8325) \quad (-0.8946) \quad (-1.3405) \\
 & + 351.4499 \text{ YPCTH} + 165.9729 \text{ BUDL} + 5050.1756 \text{ DMY1} \\
 & \quad (2.9187)^{***} \quad (2.3425)^{**} \quad (0.1727) \\
 & + 148541.1786 \text{ DMY2} - 13931.9209 \text{ DMY3} \\
 & \quad (1.5876) \quad (-0.3752)
 \end{aligned}$$

R – Squared	=	0.9508	Adjusted R – Squared	=	0.8894
D.W.	=	2.3829	F – Statistic	=	15.4766

โดยที่ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่า t – statistic

- * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรอิสระบางตัวมีค่า t – statistic ต่ำมากซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการตัดตัวแปรอิสระบางตัวออกแล้วทำการวิเคราะห์สมการใหม่ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned} \text{NTH} = & -302952.1452 + 0.6372 \text{ NTHL} - 1.3687 \text{ YDH} + 238.2105 \text{ YPCTH} \\ & (4.2305)^{***} \quad (-2.1981)^{**} \quad (3.1269)^{***} \\ & + 127.0711 \text{ BUDL} + 54294.2122 \text{ DMY2} \\ & (2.8526)^{***} \quad (1.1046) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{R - Squared} & = 0.9302 & \text{Adjusted R - Squared} & = 0.9034 \\ \text{D.W.} & = 2.1561 & \text{F - Statistic} & = 34.6753 \end{aligned}$$

โดยที่ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่า t - statistic

- * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระต่างๆ สามารถอธิบายตัวแปรตามซึ่งก็คือปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศฮ่องกงได้ร้อยละ 90.34 โดยมีค่า D.W. เท่ากับ 2.1561 ซึ่งตกอยู่ในช่วงที่ไม่เกิดปัญหาอัตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation) เมื่อพิจารณาค่า F - Statistic ซึ่งมีค่าเท่ากับ 34.6753 ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีรายละเอียดดังนี้

1) จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศฮ่องกงในปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวฮ่องกงในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวฮ่องกง มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวฮ่องกงในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่นักท่องเที่ยวมีรายได้มากขึ้น ทำให้มีทางเลือกเพิ่มขึ้นในการเดินทางท่องเที่ยว และสามารถไปท่องเที่ยวในสถานที่ที่อยู่ไกลออกไปมากขึ้น

3) สัดส่วนของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวฮ่องกงเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวฮ่องกงในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4) งบประมาณของรัฐบาลในการสนับสนุนการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวฮ่องกงในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5) การเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ในทิศทางเดียวกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ประเทศจีน

$$\begin{aligned}
 \text{NTC} &= 615344.4684 + 0.2138 \text{ NTCL} + 99.3381 \text{ EXPC} \\
 &\quad (0.5652) \quad (0.9307) \\
 &- 768140.8590 \text{ CCPIC} + 18.9841 \text{ YDC} + 43129.3864 \text{ YPEC} \\
 &\quad (-1.4063) \quad (0.7197) \quad (0.7689) \\
 &- 5885.9070 \text{ YPCTC} + 423.3562 \text{ BUDL} - 83403.2777 \text{ DMY1} \\
 &\quad (-1.6413) \quad (1.9598) \quad (-0.9903) \\
 &+ 271707.5553 \text{ DMY2} + 50582.6431 \text{ DMY3} \\
 &\quad (0.6061) \quad (0.8311) \quad -
 \end{aligned}$$

$$R - \text{Squared} = 0.9833 \quad \text{Adjusted R - Squared} = 0.9278$$

$$D.W. = 2.6134 \quad F - \text{Statistic} = 17.6994$$

โดยที่ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่า t - statistic

* แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรอิสระบางตัวมีค่า t – statistic ต่ำมากซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการที่ค่า D.W. เท่ากับ 2.6134 ทำให้เกิดปัญหาอัตสหสัมพันธ์ในตัวทางลบ จึงทำการตัดตัวแปรอิสระบางตัวออกและแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการเพิ่มตัวแปร AR(1) เข้าไปแล้วทำการวิเคราะห์ใหม่ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned} \text{NTC} = & -238938.0694 + 0.5996 \text{ NTCL} + 17.8676 \text{ YDC} + 33.8848 \text{ EXPC} \\ & (3.4440)^{***} \quad (6.4494)^{***} \quad (3.0928)^{***} \\ & + 146.8113 \text{ BUDL} - 739762.6143 \text{ DMY2} - 42064.9348 \text{ DMY3} \\ & (2.7556)^{***} \quad (-6.3667)^{***} \quad (-3.1009)^{***} \\ & - 1.4640 \text{ AR}(1) \\ & (-4.5573)^{***} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{R – Squared} & = 0.9909 & \text{Adjusted R – Squared} & = 0.9781 \\ \text{D.W.} & = 2.0357 & \text{F – Statistic} & = 77.6058 \end{aligned}$$

โดยที่ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่า t – statistic

- * แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระต่างๆ สามารถอธิบายตัวแปรตามซึ่งก็คือปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนได้ร้อยละ 97.81 โดยมีค่า D.W. เท่ากับ 2.0357 ซึ่งตกอยู่ในช่วงที่ไม่เกิดปัญหาอัตสหสัมพันธ์ และเมื่อพิจารณาค่า F – Statistic ซึ่งมีค่าเท่ากับ 77.6058 ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีรายละเอียดดังนี้

1) จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนในปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวจีนในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวจีน มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวจีนในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวจีน มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวจีนในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนจีนที่อยู่ในประเทศจีนต้องการเดินทางเข้ามาเยี่ยมญาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยทำให้ไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น

4) การเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวจีนในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปีที่ประเทศไทยเริ่มเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย (พ.ศ. 2540) เกิดเหตุการณ์วิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียพอดี ทำให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนลดลง

5) ปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปริมาณนักท่องเที่ยวชาวจีนในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเทศต่างๆ ก็มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศนั้นๆ ทำให้นักท่องเที่ยวแบ่งออกไปท่องเที่ยวตามประเทศต่างๆ กระจาย กันออกไป

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากปัจจัยที่เอื้ออำนวยและมาตรการต่างๆ ที่มีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบกับความได้เปรียบในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ตลอดจนสถานะของประเทศไทยที่ได้รับการยอมรับว่ามีความปลอดภัยสูง อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากภาครัฐให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักในการทำรายได้เข้าสู่ประเทศในรูปแบบของเงินตราต่างประเทศ ทำให้ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยอย่างมาก โดยสามารถทำรายได้เข้าสู่ประเทศปีละไม่ต่ำกว่า 2 แสนล้านบาท (นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539) ซึ่งสามารถนำไปช่วยลดปัญหาการขาดดุลการชำระเงิน ช่วยให้เกิดรายได้และการจ้างงาน ทำให้เกิดผลประโยชน์ในวงกว้างต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

เมื่อพิจารณาถึงรายได้จากการท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จะพบว่าภูมิภาคเอเชียตะวันออก เป็นภูมิภาคที่ทำรายได้เข้าสู่ประเทศและมีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยมากเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งเมื่อพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกในปี พ.ศ. 2545 จะพบว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากทวีปเอเชียตะวันออกที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด 7 อันดับแรก คือ ประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน เกาหลี สิงคโปร์ ไต้หวัน และฮ่องกง ซึ่งรวมแล้วคิดเป็นร้อยละ 54.09 ของจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยนักท่องเที่ยวจากทวีปเอเชียตะวันออกที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นเพศชายร้อยละ 57.89 เป็นเพศหญิงร้อยละ 42.11 โดยนักท่องเที่ยวจะมีอายุอยู่ในช่วง 25-34 มากที่สุด และเมื่อ

พิจารณาถึงอาชีพของนักท่องเที่ยวจะพบว่า นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยประกอบอาชีพเป็นผู้ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการค้าขาย (Commercial Personnel) มากที่สุด ซึ่งวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยคือ การเดินทางมาท่องเที่ยวพักผ่อน (Holiday) โดยส่วนใหญ่เป็นการเดินทางมาด้วยตนเองและเป็นการกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง (Revisit) ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมเข้าพักตาม โรงแรมมากที่สุด รองลงมาได้แก่บ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ เกสต์เฮาส์ และตามสถานที่อื่นๆ และเมื่อพิจารณาลักษณะการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศพบว่านักท่องเที่ยวจากทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย 4,244.14 บาทต่อคนต่อวัน โดยประเทศที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยมากที่สุด 6 อันดับแรก ได้แก่ ประเทศบรูไน ซองกง เกาหลี อินโดนีเซีย ใต้หวัน และญี่ปุ่น โดยค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวจะไปใช้ในการจับจ่ายเพื่อซื้อสินค้า

ส่วนในการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น จะทำการศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจะทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มประเทศหลักๆ ที่ทำรายได้มากกว่า 10% หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่า 10% ของรายได้ และจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ จีน ญี่ปุ่น และฮ่องกง โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525-2544 ยกเว้นประเทศจีนซึ่งใช้ข้อมูลในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2529-2543

โดยเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยกับปัจจัยต่างๆ คือ รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยว ขอบประมาณสนับสนุนการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาของประเทศไทย จำนวนนักท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมา สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันในการท่องเที่ยวในประเทศไทย อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศนักท่องเที่ยวกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย

ส่วนตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ได้แก่ เหตุการณ์ไม่สงบหรือวิกฤตต่างๆ ทั้งภายในประเทศ และนอกประเทศ การเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย และปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) และทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares-OLS) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป EVIEWS ในการทดสอบผลทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

1. จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยในปีที่ผ่านมา (NTL) มีนัยสำคัญในการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฮองกง และจีน ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
2. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว (EXP) มีนัยสำคัญในการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย และญี่ปุ่น ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้นประเทศสิงคโปร์ และจีน ที่มีความสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
3. อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศนักท่องเที่ยวกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย (CCPI) มีนัยสำคัญในการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
4. รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยว (YD) มีนัยสำคัญในการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้นประเทศฮองกง ที่มีความสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
5. สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว (YPE) มีนัยสำคัญในการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้นประเทศมาเลเซีย และญี่ปุ่น ที่มีความสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
6. สัดส่วนของรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย (YPCT) มีนัยสำคัญในการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น และฮองกง ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

7. งบประมาณสนับสนุนการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมาของประเทศไทย (BUDL) มีนัยสำคัญในการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ชองกง และจีน ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

8. ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable)

ตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงเหตุการณ์ไม่สงบหรือวิกฤตต่างๆ (DMY1) มีนัยสำคัญในการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย โดยจะส่งผลให้ปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ส่วนประเทศสิงคโปร์ และญี่ปุ่น จะส่งผลให้ปริมาณนักท่องเที่ยวลดลง

ตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงการเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการของประเทศไทย (DMY2) มีนัยสำคัญในการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ และชองกง โดยจะส่งผลให้ปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ส่วนประเทศมาเลเซีย และจีน จะส่งผลให้ปริมาณนักท่องเที่ยวลดลง

ตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย (DMY3) มีนัยสำคัญในการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย โดยจะส่งผลให้ปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ส่วนประเทศจีน จะส่งผลให้ปริมาณนักท่องเที่ยวลดลง

ข้อเสนอแนะ

แม้ว่าประเทศไทยจะมีโอกาสและศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อีกมาก แต่ประเทศไทยก็ยังมีข้อจำกัดอีกหลายประการที่จำเป็นจะต้องแก้ไขให้ลดน้อยลงให้มากที่สุด เพื่อเพิ่ม โอกาสทางการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งอื่นๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักในภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งประเทศใหม่ๆ ที่พยายามพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อยกระดับให้อยู่ในกลุ่มประเทศชั้นนำทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่เทคโนโลยีทางการสื่อสารมีความก้าวหน้าไปอย่างมาก ทำให้การส่งผ่านข่าวสารข้อมูลทำได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมีส่วนในการสนับสนุนให้การแข่งขันมีความหลากหลายมากขึ้น ดังนั้นถ้าหากประเทศไทยไม่แก้ไขข้อจำกัดในด้านต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันการเติบโตของการท่องเที่ยวของประเทศไทยก็มีโอกาสเข้าสู่ภาวะชะลอตัวและถดถอยได้

โดยข้อจำกัดต่างๆ ที่ควรจะต้องคำนึงถึงเพื่อรักษาระดับการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่

1. ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา แหล่งท่องเที่ยวของไทยยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาและอนุรักษ์อย่างจริงจังเป็นระบบ ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง โดยเฉพาะในจังหวัดท่องเที่ยวหลักเสื่อมโทรมและสูญเสียความงดงาม ความเป็นธรรมชาติ และเอกลักษณ์เฉพาะตัวไป ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความไม่ประทับใจและกลับไปเผยแพร่ข้อมูลในทางลบ ทำให้ประเทศไทยสูญเสียนักท่องเที่ยวในระยะยาว ซึ่งถ้าหากสามารถพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่ดีก็จะทำให้นักท่องเที่ยวมีความประทับใจและกลับไปบอกกล่าวกับญาติมิตร และเพื่อนฝูง ย่อมเป็นผลดีต่อการท่องเที่ยวของไทย และเป็นวิธีการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ

2. ข้อจำกัดด้านการคมนาคม แม้ว่าในภาพรวมแล้วประเทศไทยจะมีความสะดวกในการเข้าถึงและการเดินทางภายในประเทศ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีข้อจำกัดซึ่งเริ่มเป็นปัญหาและมีแนวโน้มที่จะรุนแรงขึ้นหากไม่ได้รับการแก้ไข

2.1 ทางอากาศ ได้แก่ ความแออัดของสนามบินกรุงเทพ ซึ่งสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (International Air Transport Association-IATA) ได้ทำการประมาณว่าเหตุการณ์นี้จะทำให้ประเทศไทยสูญเสียนักท่องเที่ยวถึง 3.8 ล้านคน และอาจสูญเสียโอกาสในการแข่งขันในการเป็นศูนย์กลางทางการบินในภูมิภาค นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น เช่น ปัญหาที่นั่งไม่เพียงพอกับความต้องการ ในบางเส้นทางทั้งสายการบินระหว่างประเทศและในประเทศ รวมทั้งการลงทุนก่อสร้างสนามบินภูมิภาคบางแห่งซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.2 ทางบก ได้แก่ การที่ป้ายบอกทางไม่ได้มาตรฐานสากลทำให้ไม่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเดินทางด้วยตนเอง ความสมบูรณ์ของถนนภายในประเทศไทยที่จะเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งความสะดวกในการจองตั๋วทั้งรถโดยสาร และรถไฟ

2.3 ทางน้ำ ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ท่าเทียบเรือโดยสารระหว่างเกาะต่างๆ และระบบรักษาความปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน

3. ข้อจำกัดด้านพิธีการเข้าเมือง ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะอยู่ในกลุ่มที่มีความสะดวกสบายในระบบพิธีการเข้าเมือง แต่ก็ยังมีปัญหาความไม่สะดวกในระเบียบพิธีการเข้าเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากขั้นตอนการตรวจยังมีความซ้ำซ้อนซึ่งเป็นข้อจำกัดของการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในภูมิภาคเดียวกันอีกด้วย
4. ข้อจำกัดด้านบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพสูงที่ตรงตามความต้องการ เช่น มัคคุเทศก์ภาษาญี่ปุ่น สวีเดน ฯลฯ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปัญหานี้
5. ข้อจำกัดด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว แต่ก็ยังพบว่า มีนักท่องเที่ยวที่ถูกทำร้ายร่างกายและชิงทรัพย์เป็นจำนวนมาก เนื่องจากแนวทางการปฏิบัติงานจะเป็นในลักษณะตามแก้ไขปัญหามากกว่าการป้องกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดด้านงบประมาณ ข้อจำกัดด้านกำลังคนที่ไม่สอดคล้องกับการเติบโตของนักท่องเที่ยว
6. ปัญหาการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ได้แก่ การต้มตุ๋น หลอกขายสินค้า การเพิ่มราคาที่พักในแหล่งท่องเที่ยวหลักในช่วงฤดูท่องเที่ยว การบริการที่ไม่ได้มาตรฐานหรือสมควรกับราคา ล้วนสร้างภาพลักษณ์ในด้านลบให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยรวม ซึ่งเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขจากหลายๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ก
ตลาดการท่องเที่ยวและองค์ประกอบของ
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ตลาดการท่องเที่ยว

ตลาด (Market) หมายถึง สถานที่ที่ผู้ซื้อและผู้ขายมาพบกันเพื่อเสนอขาย แลกเปลี่ยนสินค้า หรือบริการต่อกัน และมีการโอนกรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของสินค้าด้วย โดยขนาดของตลาดจะขึ้นอยู่กับสถานที่ และความสามารถในการจำหน่ายสินค้าอย่างกว้างขวาง

ส่วนความหมายของตลาดสำหรับนักการตลาดนั้นจะหมายถึง กลุ่มลูกค้าที่มีศักยภาพในการซื้อ ทั้งผู้ที่เคยซื้อสินค้าและผู้ที่กำลังจะเป็นผู้ซื้อสินค้าในอนาคต ดังนั้น ตลาดในความหมายของนักการตลาดจึงหมายถึงบุคคลหรือองค์กรที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ผู้ที่มีความจำเป็นหรือต้องการ (need or want) ในผลิตภัณฑ์นั้นๆ
2. ผู้ที่มีความเต็มใจที่จะซื้อ (willing to buy)
3. ผู้ที่มีเงินหรือมีอำนาจซื้อ (money to spend or purchasing power)
4. ผู้ที่เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อ (authority to buy)

ลักษณะของตลาดการท่องเที่ยว

ตลาดการท่องเที่ยวเป็นตลาดบริการที่ลูกค้ามีอิสระในการเลือกบริโภคสินค้าและบริการมากที่สุด โดยองค์ประกอบของตลาดมีลักษณะเฉพาะดังนี้

1. ผู้ซื้อ ได้แก่ นักท่องเที่ยว นักทัศนจร ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ความต้องการเดินทางท่องเที่ยว และบริโภคสินค้าการท่องเที่ยวมีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงสูงมาก เนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม ราคาการท่องเที่ยว ฤดูกาล รสนิยม ทัศนคติ ประสบการณ์ส่วนตัวของนักท่องเที่ยว และเหตุการณ์สำคัญอื่นๆ ที่เกิดขึ้นอย่างกระทันหันซึ่งเป็นปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ แต่อาจสามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าว่าจะมีผลกระทบอะไรบ้างต่อตลาดการท่องเที่ยว และทำให้การวางแผนการตลาดมีความลำบากมากขึ้น ผู้วางแผนงานจำเป็นต้องศึกษาความต้องการของตลาด

(Marker Demand) และเตรียมกิจกรรมทางการตลาดเพื่อแก้ไขสถานการณ์ทางการตลาด ที่อาจเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งความต้องการการท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.1 ความต้องการปัจจุบัน (Actual Demand) หมายถึง ความต้องการเดินทางท่องเที่ยว มีความพร้อม และเต็มใจที่จะจ่ายค่าสินค้าและบริการที่กำหนดไว้ใน ขณะนั้น นักท่องเที่ยวที่มีความต้องการประเภทนี้พร้อมที่จะซื้อสินค้าและบริการ และ มีการเดินทางในทันที

1.2 ความต้องการที่มีแนวโน้ม (Potential Demand) หมายถึง นักท่องเที่ยว มีแนวโน้มที่จะเดินทางเพราะมีความต้องการอยู่แล้ว แต่ขาดองค์ประกอบอื่นๆ เช่น เงิน เวลา และการจัดการเพื่อเดินทาง ซึ่งความต้องการแบบนี้สามารถโน้มน้าวให้เป็น Actual Demand ได้โดยอาศัยการพัฒนาการให้บริการและระบบการตลาดของธุรกิจ นำเที่ยว

1.3 ความต้องการที่อาจเกิดขึ้นได้ (Deferred Demand) ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวอยู่ในส่วนลึกของจิตใจของทุกคน แต่ไม่มีความรู้หรือไม่มีข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่น่าสนใจ ความต้องการแบบนี้อาจชักจูงให้เกิดขึ้นได้โดยอาศัยการ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ เทคนิคการขาย การอำนวยความสะดวกในการติดต่อต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาาระบบข้อมูลก็อาจกระตุ้นให้เกิดความต้องการท่องเที่ยวได้โดย ไม่ยากนัก

2. ผู้ขาย ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจจัดหาสินค้าและบริการการท่องเที่ยว (Travel Suppliers) ผลิตวัตถุดิบในลักษณะการแปรรูปสินค้าและบริการ เช่น ที่พักในโรงแรม การเดินทางโดยเครื่องบิน การบริการอาหารและเครื่องดื่ม การเข้าชมการแสดงใน สถานที่และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ สินค้าและบริการอื่นๆ ในสายของสินค้าเดียวกัน และ ขายสินค้าให้แก่กลุ่มผู้ซื้อดังนี้

2.1 ขายตรงให้แก่นักท่องเที่ยว (Direct Sales)

2.2 ขายให้แก่ผู้ผลิตรายการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย (Tour Operator)

2.3 ขายให้แก่บริษัทตัวแทนจำหน่าย (Travel Agent)

ผู้ผลิตรายการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายและบริษัทตัวแทนจำหน่าย จะเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน จึงจำเป็นต้องศึกษาและวิจัยเพื่อทำความรู้จัก เข้าใจความต้องการนักท่องเที่ยวและลูกค้ากลุ่มที่เป็นเป้าหมายได้อย่างดี ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และจิตวิทยาในการบริโภค มีความรู้ถึงลักษณะและรูปแบบที่แตกต่างกันของการเดินทางท่องเที่ยว และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ความร่วมมือกันระหว่างธุรกิจเนื่องจากธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่ผสมสินค้าและบริการสายเดียวกันและต่างประเภทเข้าด้วยกัน ความร่วมมือกันระหว่างธุรกิจจะสร้างความมั่นคงให้แก่ธุรกิจในการการลงทุน อำนาจต่อรอง การปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ และการเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ในรายละเอียดส่วนย่อยอื่นๆ เช่น การกันที่นั่งของสายการบินไว้ให้แก่ลูกค้าของบริษัทสายการบินที่ร่วมมืออยู่ หรือการให้ห้องพักแก่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมที่มีความร่วมมือกัน ซึ่งจะช่วยให้ตลาดการท่องเที่ยวเจริญเติบโต ผู้ซื้อได้รับสินค้าและบริการที่ถูกต้องและยุติธรรม

3. สินค้าและบริการ สินค้าในตลาดท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

3.1 สินค้าที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่างๆ เช่น น้ำตก ภูเขา ทะเล เขตรักษาพันธุ์พืชและสัตว์ป่า ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ฯลฯ

3.2 สินค้าที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งออกเป็นหลายชนิด ได้แก่

1) สิ่งก่อสร้างที่สำคัญ เช่น อนุสาวรีย์ทางประวัติศาสตร์ วัด โบสถ์ สถานที่สำคัญทางศาสนา ศิลปะ สถาปัตยกรรม พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ สวนสนุก ท่าเรือ โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกทางการคมนาคมขนส่ง ฯลฯ

2) สิ่งดึงดูดใจทางด้านวัฒนธรรมและสังคม ทั้งรูปธรรมและนามธรรม เช่น ศาสนา ภาษา เทศกาล ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม สิ่งบันเทิงต่างๆ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม อาหาร การแต่งกาย ทัศนคติ ความเชื่อ ฯลฯ

3) สินค้าและบริการที่อำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ สายการบินและการขนส่ง ที่พักแรม อาหารและเครื่องดื่ม การจมน้ำเที่ยว สินค้าของที่ระลึก กิจกรรมการท่องเที่ยว บ้านพักและพักผ่อน ฯลฯ

องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะของกระบวนการผลิต เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมต่างๆ ไป คือมี โรงงาน วัตถุดิบ การลงทุน แรงงาน ผลิตผล และการส่งเสริมการขาย โดยสามารถเปรียบเทียบได้ดังนี้

1. โรงงาน ได้แก่ อาณาบริเวณที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือน เป็นบริเวณที่เข้าถึงได้ไม่ยาก มีสถานที่พักและบริการที่สะดวกพอสมควรสำหรับการพักชั่วคราว
2. วัตถุดิบ ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ชักจูงให้นักท่องเที่ยวสนใจชม
3. การลงทุน ได้แก่ การลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนหนทาง ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ และการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านการบริการต่างๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
4. แรงงาน ได้แก่ การใช้แรงงานในการสร้างสาธารณูปโภค การผลิตสินค้าและบริการ
5. ผลิตผล ได้แก่ บริการของธุรกิจที่ประกอบกันเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ภัตตาคาร บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น
6. การส่งเสริมการขาย ได้แก่ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ผลิตผลเป็นที่รู้จักแพร่หลาย มีการรณรงค์ให้เกิดความต้องการซื้อผลิตผลเหล่านั้นทั้งจากภายใน และภายนอกประเทศ

ภาคผนวก ข

ลักษณะของสินค้าและการบริการการท่องเที่ยว

ลักษณะเฉพาะของสินค้าการท่องเที่ยว

สินค้าการท่องเที่ยวมีความแตกต่างจากสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไปอย่างชัดเจน ดังนี้

1. สินค้ามีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถจับต้องได้หรือสัมผัสก่อนการตัดสินใจซื้อได้ เช่น การเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ลูกค้าจะซื้อจากจินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัว และประสบการณ์

2. สินค้ามีเอกลักษณ์ มีเฉพาะแบบเดียวไม่เหมือนใครไม่ว่าจะเป็นสิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ (Natural Attractions) หรือสิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-made Attractions) ซึ่งอาจมีบางส่วนที่สร้างเลียนแบบจนดูเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันได้ แต่ผู้ขายก็ต้องพยายามเลือกสรรใช้กลยุทธ์การสร้าง ความแตกต่างในตัวสินค้าให้มีความแปลกแตกต่างจาสินค้าของกลุ่มแข่งขัน และอยู่ในความนิยมของลูกค้าเพื่อรักษาตลาดไว้

3. การผลิตและบริโภคสินค้าเกิดขึ้นในเวลาและสถานที่เดียวกัน เช่น การเดินทางโดยเครื่องบิน การเข้าพักในโรงแรม ลูกค้าจะสามารถบริโภคได้ในเวลาและสถานที่ที่กำหนดเท่านั้น

4. กระบวนการซื้อขายสินค้าและบริการไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เช่น การซื้อรายการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย (Package tour) ผู้ประกอบธุรกิจจึ้นนำเที่ยวต้องให้บริการตั้งแต่เริ่มออกเดินทางจนกลับถึงบ้าน หรือกลับมาถึงจุดเริ่มต้นของการเดินทาง กระบวนการซื้อขายจึงสิ้นสุดลง การเดินทางโดยเครื่องบินและการเข้าพักในโรงแรมก็เช่นเดียวกัน ผู้ซื้อได้รับการบริการตลอดเวลาการบริโภคสินค้านั้น

5. สินค้ามีลักษณะ “เน่าเสีย” ถ้าหากลูกค้าไม่มาบริโภคหรือใช้บริการในเวลาที่กำหนด เช่น การยกเลิกการเดินทางของกลุ่มทัวร์ สินค้าและบริการจะถูกทิ้งไปเฉยๆ เป็นลูกโซ่ ตั้งแต่การยกเลิกเที่ยวบิน โรงแรม ร้านอาหาร และการนำชมสถานที่ต่างๆ

6. สินค้าการท่องเที่ยวจะขายได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับฤดูกาล สภาพภูมิอากาศ เวลาของการบริโภค เช่น ที่พักแรมตามสถานที่ตากอากาศชายทะเลจะเต็มเฉพาะฤดูร้อน

ส่วนในฤดูหนาวแทบจะไม่มีคนเข้าพัก ความต้องการเดินทางโดยเที่ยวบินในวันจันทร์หรือวันศุกร์จะมากกว่าเที่ยวบินในวันอังคารถึงวันพฤหัสบดี

7. การซื้อขายสินค้าการท่องเที่ยวมักเป็นการซื้อขายร่วมกันในคราวเดียวกัน ถึงแม้จะต่างเจ้าของกัน จึงต้องการความร่วมมือทางธุรกิจสูง เช่น การซื้อขายตั๋วเครื่องบินและบริการเรือสำราญ (Fly/Cruise Packages) และการซื้อขายสินค้าการท่องเที่ยวอย่างใดอย่างหนึ่ง ก่อให้เกิดการซื้อขายสินค้าและบริการในธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเดินทางโดยเรือสำราญ ลูกค้านักท่องเที่ยวต้องการสินค้าและบริการอื่นๆ ที่ทำเรื่องจอดแวะ เช่น การเที่ยวชมสถานที่ รถยนต์รับจ้าง ร้านขายสินค้าและของที่ระลึก

ลักษณะเฉพาะของการบริการการท่องเที่ยว

1. เป็นการให้บริการแบบใกล้ชิด หรือตัวต่อตัว เช่น พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน ประชาสัมพันธ์ โรงแรม มัคคุเทศก์ การบริการแบบใกล้ชิดจะทำให้ลูกค้าเกิดความพอใจหรือไม่พอใจทันทีในขณะที่รับบริการ การบริการที่ดีและถูกใจ สร้างได้ยากเพราะขึ้นอยู่กับสภาพอารมณ์และทัศนคติของทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ดังนั้นผู้ผลิตในตลาดการท่องเที่ยวจึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพของการบริการให้คงที่ได้เสมอไป

2. การบริการการท่องเที่ยวจำเป็นต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าเป็นเวลานานๆ และพร้อมเสมอที่จะให้บริการทันทีเมื่อนักท่องเที่ยวมาถึง เช่น ห้องพักรวมโรงแรมถ้าไม่มีผู้มาใช้บริการ การบริการที่เตรียมไว้ก็จะสูญเปล่า และการเพิ่มการบริการเป็นไปไม่ได้มากนักในกรณีที่เกิดความต้องการอย่างเร่งด่วน

3. การพัฒนาบริการจำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะรูปแบบ ความรวดเร็ว และประสิทธิภาพของการให้บริการตลอดจนบุคลากรผู้ให้บริการ เนื่องจากนักท่องเที่ยวจะใช้เวลาในการรับบริการสั้นมาก เช่น การพักรวม 1 - 2 คืน การรับประทานอาหาร 1 - 2 ชั่วโมง การโดยสารเครื่องบิน 1- 12 ชั่วโมง ทั้งนี้อาจใช้

บริการพร้อมกัน หรือหมุนเวียนกัน ผู้ให้บริการจึงมีเวลาน้อยมากในการให้บริการอย่าง
เสมอภาค ถูกต้อง และน่าประทับใจ

4. ใช้แรงคนในการให้บริการ ไม่สามารถหรือไม่นิยมเอาเครื่องจักรใดๆ มา
ให้บริการแทนได้ จึงเกิดมีปัญหาด้านแรงงานอยู่เสมอ เช่น คุณวุฒิ คุณสมบัติ
ความรู้ความสามารถ และอัตราค่าจ้าง เครื่องมือเครื่องใช้ในสำนักงานเป็นเพียง
เครื่องมือที่ช่วยให้พนักงานทำงานสะดวกและรวดเร็วขึ้นเท่านั้น

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย

Dependent Variable: NTM

Method: Least Squares

Date: 10/05/04 Time: 13:05

Sample(adjusted): 2526 2544

Included observations: 19 after adjusting endpoints

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	725883.27426	1286234.24617	0.564347650066	0.587986412463
NTML	0.195429884867	0.217538192845	0.898370453076	0.395221366114
EXPM	-457.81001612	223.635794608	-2.04712316704	0.0748417121371
CCPIM	1336027.6736	1220409.01944	1.09473762675	0.305493206435
YDM	8.20605150995	6.65264392883	1.23350228837	0.252398442172
YPEM	-49821.6558324	28139.2946923	-1.77053676637	0.114592329475
YPCTM	130.458326979	1257.6851039	0.103728927515	0.919937738905
BUDL	484.86841727	148.829062764	3.25788799757	0.0115637658973
DMY1	26621.2820286	30867.2266991	0.86244489303	0.413547573902
DMY2	-202451.783068	76812.2126027	-2.63567180541	0.0299136231239
DMY3	31825.7386637	34293.8288862	0.928031068484	0.380539043816
R-squared	0.967886059363	Mean dependent var		840345.315789
Adjusted R-squared	0.927743633566	S.D. dependent var		188950.86914
S.E. of regression	50791.0221715	Akaike info criterion		24.8017240774
Sum squared resid	20637823465.8	Schwarz criterion		25.3485045391
Log likelihood	-224.616378736	F-statistic		24.1112997073
Durbin-Watson stat	2.63468471622	Prob(F-statistic)		6.71018968143e-05

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย
 ภายหลังจากปรับแก้ปัญหาดังกล่าวแล้ว

Dependent Variable: NTM

Method: Least Squares

Date: 10/05/04 Time: 13:32

Sample(adjusted): 2527 2544

Included observations: 18 after adjusting endpoints

Convergence achieved after 7 iterations

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	2149793.59212	366700.027531	5.86254003468	0.000239981497993
EXPM	-608.130039652	165.698176604	-3.67010701093	0.00515398544642
YPEM	-54651.1748902	19427.4776098	-2.8130864947	0.0202745993617
YPCTM	1568.31749289	793.483585097	1.97649645481	0.079506707994
BUDL	728.01449585	123.591670896	5.89048186317	0.000231791499437
DMY1	83350.7440078	26687.3600927	3.12322926352	0.012254675283
DMY2	-286438.426299	58628.0982521	-4.88568510388	0.000864563333632
DMY3	76998.7475575	20399.6074391	3.77452104349	0.00438583108442
AR(1)	-0.679191911899	0.22971827051	-2.9566299206	0.0160471295519
R-squared	0.973116327521	Mean dependent var		856732.555556
Adjusted R-squared	0.949219729762	S.D. dependent var		180000.411861
S.E. of regression	40562.1533563	Akaike info criterion		24.3659112744
Sum squared resid	14807594564.1	Schwarz criterion		24.8110971534
Log likelihood	-210.29320147	F-statistic		40.7219612322
Durbin-Watson stat	2.38433678842	Prob(F-statistic)		3.58038356964e-06
Inverted AR Roots	-.68			

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์

Dependent Variable: NTS

Method: Least Squares

Date: 10/05/04 Time: 13:42

Sample(adjusted): 2526 2544

Included observations: 19 after adjusting endpoints

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-766920.449461	545979.516487	-1.4046689047	0.197736383342
NTSL	0.491841940558	0.12715986647	3.86790230439	0.00475543636054
EXPS	142.912304028	57.3200136124	2.4932356959	0.0373334958155
CCPIS	359791.084545	340704.390015	1.0560212756	0.32180278194
YDS	-0.16534856456	0.28850832425	-0.5731154031	0.582313201055
YPES	4605.33616946	1813.30481296	2.53974739191	0.0347244303737
YPCTS	-93.9645369646	49.0690014455	-1.9149469970	0.0918282571169
BUDL	-19.0763260127	24.1219970653	-0.7908269767	0.451850244352
DMY1	-17040.7571411	9416.65204807	-1.8096407358	0.107949933961
DMY2	47138.1803465	23112.7869969	2.03948491166	0.0757343582379
DMY3	10716.8530227	9745.91483738	1.09962514567	0.303481600613
R-squared	0.99629857212	Mean dependent var		378120.578947
Adjusted R-squared	0.991671787269	S.D. dependent var		160286.347843
S.E. of regression	14627.5785361	Akaike info criterion		22.3121022328
Sum squared resid.	1711728430.63	Schwarz criterion		22.8588826944
Log likelihood	-200.964971212	F-statistic		215.332807617
Durbin-Watson stat	2.76500693098	Prob(F-statistic)		1.29844782573e-08

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์
 ภายหลังจากปรับแก้ปัญหาดังกล่าวแล้ว

Dependent Variable: NTS

Method: Least Squares

Date: 10/05/04 Time: 13:52

Sample(adjusted): 2527 2544

Included observations: 18 after adjusting endpoints

Convergence achieved after 7 iterations

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-73200.4600236	38299.5102357	-1.9112636055	0.0823640823668
NTSL	0.557195704774	0.10774545389	5.1714080234	0.00030782882529
EXPS	31.4221270174	7.737191066	4.06118018145	0.00187942449299
YPES	1158.63686472	410.128927611	2.82505521244	0.0165176218935
DMY1	-21910.270923	8806.4043028	-2.4879928481	0.0301427079808
DMY2	48289.0990172	12891.126962	3.7459175725	0.00323276750351
AR(1)	-0.375854893605	0.30058596339	-1.2504073356	0.23709603671
R-squared	0.993909913792	Mean dependent var		390624.444444
Adjusted R-squared	0.990588048588	S.D. dependent var		155105.331265
S.E. of regression	15047.5766372	Akaike info criterion		22.3611227655
Sum squared resid	2490725189.17	Schwarz criterion		22.7073784492
Log likelihood	-194.25010489	F-statistic		299.202361525
Durbin-Watson stat	2.28914700207	Prob(F-statistic)		1.57719825172e-11
Inverted AR Roots	-.38			

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น

Dependent Variable: NTJ

Method: Least Squares

Date: 10/05/04 Time: 14:02

Sample(adjusted): 2526 2544

Included observations: 19 after adjusting endpoints

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	4423911.12805	1051485.00881	4.20729833615	0.00296679245897
NTJL	0.619597585057	0.158486050804	3.90947709224	0.0044843504251
EXPJ	-128.82818552	66.3051690761	-1.9429584045	0.0879435998992
CCPIJ	-3427535.70268	824610.465054	-4.1565513026	0.00318023329864
YDJ	-0.678430968659	0.27095187329	-2.5038799710	0.0367193788986
YPEJ	-2078.57800483	1006.3659581	-2.0654295667	0.0727438329351
YPCTJ	104.484663506	29.3909127439	3.5549989351	0.00745488111527
BUDL	-158.182585442	66.3695298821	-2.3833615474	0.0443125745314
DMY1	-86363.3849308	20954.7255834	-4.1214276267	0.0033376307789
DMY2	22256.6697448	52950.0375389	0.42033340823	0.685304789129
DMY3	64056.2465632	22677.4692558	2.82466468549	0.0223328888046
R-squared	0.996370473496	Mean dependent var		657637.684211
Adjusted R-squared	0.991833565365	S.D. dependent var		324904.504612
S.E. of regression	29361.0767141	Akaike info criterion		23.7056246091
Sum squared resid	6896582606.5	Schwarz criterion		24.2524050707
Log likelihood	-214.203433787	F-statistic		219.614425698
Durbin-Watson stat	2.65476980973	Prob(F-statistic)		1.20073565185e-08

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น
 ภายหลังจากปรับแก้ปัญหาดังกล่าวแล้ว

Dependent Variable: NTJ

Method: Least Squares

Date: 10/05/04 Time: 14:07

Sample(adjusted): 2526 2544

Included observations: 19 after adjusting endpoints

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	2553207.37548	763292.821969	3.34499067984	0.00583396874275
NTJL	0.749087256449	0.17810498729	4.20587468013	0.0012191061465
EXPJ	-206.12258257	67.0925833517	-3.07221114873	0.00967695636766
CCPIJ	-1721330.40475	526892.599048	-3.26694739661	0.00674125460172
YPEJ	-3476.07310552	1037.05301518	-3.35187599346	0.00576011455712
YPCTJ	115.296747724	35.5223047875	3.24575638923	0.00701138760264
DMYI	-81364.0940783	24589.4568234	-3.30890164279	0.00623706045662
R-squared	0.991116614141	Mean dependent var		657637.684211
Adjusted R-squared	0.986674921211	S.D. dependent var		324904.504612
S.E. of regression	37505.125707	Akaike info criterion		24.1796525522
Sum squared resid	16879613451.6	Schwarz criterion		24.527603755
Log likelihood	-222.706699246	F-statistic		223.139381723
Durbin-Watson stat	2.22543588845	Prob(F-statistic)		1.35516036656e-11

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศฮ่องกง

Dependent Variable: NTH				
Method: Least Squares				
Date: 10/05/04 Time: 14:11				
Sample(adjusted): 2526 2544				
Included observations: 19 after adjusting endpoints				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-72952.9269429	292772.425847	-0.2491796375	0.809500148054
NTHL	0.63456771367	0.19230520093	3.29979486033	0.0108621734897
EXPH	-193.647724233	129.302465332	-1.4976336586	0.172604195472
CCPIH	232031.656513	278701.649201	0.83254497122	0.429252832336
YDH	-0.790215185732	0.88328403102	-0.8946331621	0.397100111485
YPEH	-4199.15658971	3132.52673695	-1.3405014361	0.21690107999
YPCTH	351.449875537	120.41145013	2.91874132533	0.019328502646
BUDL	165.972931034	70.8530832871	2.34249412071	0.0472314367072
DMY1	5050.17555422	29235.9625071	0.17273847416	0.867147260685
DMY2	148541.178606	93560.6302433	1.58764619499	0.151028458915
DMY3	-13931.9208567	37134.7015624	-0.3751725547	0.7172835606
R-squared	0.950849795407	Mean dependent var		333915.263158
Adjusted R-squared	0.889412039666	S.D. dependent var		129604.675638
S.E. of regression	43099.7343684	Akaike info criterion		24.4733185252
Sum squared resid	14860696821	Schwarz criterion		25.0200989868
Log likelihood	-221.496525989	F-statistic		15.4766362139
Durbin-Watson stat	2.38294999282	Prob(F-statistic)		0.000348094354328

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศฮ่องกง
 ภายหลังจากปรับแก้ปัญหาดังกล่าวแล้ว

Dependent Variable: NTH

Method: Least Squares

Date: 10/05/04 Time: 14:15

Sample(adjusted): 2526 2544

Included observations: 19 after adjusting endpoints

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-302952.145228	108014.152924	-2.8047449063	0.0148938262877
NTHL	0.637164688356	0.15061072824	4.23053985454	0.000982097119147
YDH	-1.36874570854	0.62270508862	-2.1980641134	0.0466631172454
YPCTH	238.210543608	76.17998769	3.12694384485	0.00801982699327
BUDL	127.071138519	44.5463567681	2.85255961965	0.0135901116674
DMY2	54294.2122106	49154.1376123	1.10457053766	0.289370940389
R-squared	0.930248737951	Mean dependent var		333915.263158
Adjusted R-squared	0.903421329471	S.D. dependent var		129604.675638
S.E. of regression	40277.3863484	Akaike info criterion		24.297057241
Sum squared resid	21089482063.7	Schwarz criterion		24.5953011291
Log likelihood	-224.822043789	F-statistic		34.6753112077
Durbin-Watson stat	2.15612325975	Prob(F-statistic)		4.48984379736e-07

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน

Dependent Variable: NTC

Method: Least Squares

Date: 10/05/04 Time: 14:20

Sample(adjusted): 2530 2543

Included observations: 14 after adjusting endpoints

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	615344.468363	664531.344255	0.92598260967	0.422754000352
NTCL	0.213778242283	0.37824944279	0.56517794370	0.611459608658
EXPC	99.3380894442	106.730881812	0.93073427069	0.420646115272
CCPIC	-768140.859026	546227.910896	-1.4062643883	0.254328633217
YDC	18.9840518587	26.3789422378	0.71966691035	0.52372878451
YPEC	43129.3864371	56092.8563437	0.76889267632	0.497944323139
YPCTC	-5885.90695563	3586.14454179	-1.6412910542	0.19927473813
BUDL	423.356247068	216.01912717	1.95980908086	0.144879196746
DMY1	-83403.277678	84221.4598552	-0.9902853479	0.395038738365
DMY2	271707.555327	448310.791165	0.60606963000	0.587251994873
DMY3	50582.6431476	60865.4915338	0.83105618426	0.466903108302
R-squared	0.983332767725	Mean dependent var		301014.857143
Adjusted R-squared	0.927775326808	S.D. dependent var		257681.203341
S.E. of regression	69250.917645	Akaike info criterion		25.1598438808
Sum squared resid	14387068784	Schwarz criterion		25.6619603541
Log likelihood	-165.118907166	F-statistic		17.6993891636
Durbin-Watson stat	2.61337727811	Prob(F-statistic)		0.0186534050993

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน
 ภายหลังจากปรับแก้ปัญหาดังกล่าวแล้ว

Dependent Variable: NTC

Method: Least Squares

Date: 10/05/04 Time: 14:26

Sample(adjusted): 2531 2543

Included observations: 13 after adjusting endpoints

Convergence achieved after 7 iterations

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-238938.069403	41292.0441647	-5.7865401008	0.00216970212453
NTCL	0.599645220001	0.17411166909	3.4440266014	0.0183554642918
EXPC	33.8847563955	10.9558366395	3.0928497302	0.0270717711833
YDC	17.8675511832	2.77040124215	6.4494452685	0.00133309837788
BUDL	146.811305807	53.2771518871	2.7556147543	0.0400424437159
DMY2	-739762.614308	116192.036086	-6.3667239100	0.00141343586783
DMY3	-42064.9347534	13565.6067724	-3.1008516949	0.0268272798891
AR(1)	-1.46400895488	0.32124322575	-4.5573224195	0.00607173881874
R-squared	0.990879911713	Mean dependent var		322518.769231
Adjusted R-squared	0.978111788111	S.D. dependent var		254793.170113
S.E. of regression	37695.796515	Akaike info criterion		24.1877425236
Sum squared resid	7104865374.52	Schwarz criterion		24.5354036667
Log likelihood	-149.220326404	F-statistic		77.6057581039
Durbin-Watson stat	2.03572034431	Prob(F-statistic)		8.49050546799e-05
Inverted AR Roots	-1.46			
Estimated AR process is nonstationary				

ที่มา: จากการคำนวณ

บรรณานุกรม

กาญจนา สวงวนวงศ์วาน และอัสสัมภินพงค์ ฉัตราคม. 2544. เศรษฐศาสตร์จุลภาค 1.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2530-2545. รายงานประจำปี. กรุงเทพมหานคร:

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2525-2545. รายงานสถิติประจำปี. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยว

แห่งประเทศไทย.

จุฑาทพร สุระเชษฐคมสัน. 2532. การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต.

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. 2544. การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉัตรชัย ปานเฟื่อง. 2543. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่าง

ประเทศ. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชมพร เอี่ยมศรีทอง. 2536. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่าง

ประเทศที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต

(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ทิวา สมพร. 2546. อุปสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยว

ประเทศไทย. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ),

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธงชัย ฐิติวิริยะ. 2541. อุปสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายใน

ประเทศปี พ.ศ.2530-2540. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2526. รายงานเศรษฐกิจรายเดือน. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2528. รายงานเศรษฐกิจรายเดือน. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

_____. 2530. รายงานเศรษฐกิจรายเดือน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

_____. 2532. รายงานเศรษฐกิจรายเดือน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

_____. 2535. รายงานเศรษฐกิจรายเดือน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

_____. 2537. รายงานเศรษฐกิจรายเดือน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

_____. 2545. รายงานเศรษฐกิจรายไตรมาส. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

_____. 2547. รายงานเศรษฐกิจรายไตรมาส. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2538. หลักเศรษฐศาสตร์ I. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

จุฬากรณ์มหาวิทยาลัย.

มาลีรัตน์ สุขศรี. 2540. การวิเคราะห์อุปสงค์ของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยโดยทางอากาศ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

(สาขาเศรษฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิโชค อ่างมณี. 2532. อุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศใน

ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สันสนีย์ สุภาภา. 2539. ความน่าจะเป็นและสถิติประยุกต์สำหรับวิศวกร.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

สถาบัน OPINION. 2542. คู่มือเตรียมสอบเศรษฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.

United Nations. 1992-2001. Statistical yearbook for asia and the pacific.

Bangkok: n.p.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล : นายชนศักดิ์ ยุตยาจาร
วัน เดือน ปี เกิด : 27 มกราคม 2520
สถานที่เกิด : กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา : สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2538
สำเร็จปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
(สาขาทรัพยากรน้ำ) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปีการศึกษา 2542

